

Xəbər
Neftçalada
evin 18 yaşlı
tək oğlu
intihar
edib
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 yanvar 2017-ci il Cümə № 7 (6621) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Ağ Evdə tək...Trampın portret ştrixləri

Vaxtilə "Evdə tək"də epizodik rolda oynayan Amerika prezidenti üçün əsl film indi başlayır...

yazısı səh.10-da

Ekspertlər milli valyutanın durumunu müzakirə edirlər, manat hansı həddə saxlanacaq?

yazısı səh.13-də

AĞ Partiyannın qeydiyyat müəmması

yazısı səh.11-də

Pensiyaların niyə gecikməsinin səbəbi bilindi

yazısı səh.3-də

Azərbaycan müxalifəti Obamanın 8 illik prezidentliyinə qiymət verdi

yazısı səh.11-də

Əfv ümidi marta qaldı

yazısı səh.3-də

ADP ilə Ümidin 7 illik ittifaqı yenidən bərpa ediləcəkmi-sədrilər danışdı

yazısı səh.6-da

Ölkəyə kameralı eynək gətirən QHT rəhbərinə ağır cəza

yazısı səh.14-də

Şimali Kiprin Bakıdakı nümayəndəsi Cenevrə müzakirələrindən danışdı

yazısı səh.7-də

SOS: Bakıda yayılan qrip ölüm gətirir

yazısı səh.12-də

Danışıqlarda sıçrayışlı dönüş... olacaqmı?

yazısı səh.9-da

Azərbaycanın yeni hərbi doktrinası gündəmi dəyişir

"QARABAĞDA MÜHARİBƏ QAÇILMAZ OLACAQ..." - RUSİYANIN NÜFUZLU NƏŞRİ

Azərbaycanın öz hərbi qüdrətini durmadan artırması və prezident İlham Əliyevin son xəbərdarlıqları xarici medianın diqqətində; Londondakı analitik mərkəzin eksperti: "Bakı və Moskva anlaşsa, Ermənistan zorla sülhə məcbur ediləcək..."

yazısı səh.8-də

Ev dustağı olan vitse-admiral bu gün qandallana bilər

Prokuror Hərbi Dəniz Qüvvələrinin sabiq komandanı Şahin Sultanova 13 il həbs cəzası istədi; 14 il Səfər Əbiyevin müavini olmuş vitse-admiralın taleyi ipdən asılı...

yazısı səh.5-də

Mehmed Həsənov

Milli Qəhrəmanla Slavyan Universiteti rəhbərliyi arasında qalmaqal

yazısı səh.6-da

Əli Kərimli ilə Qənimət Zahid arasında pul davası olubmu -mühacirətdəki redaktor danışdı

yazısı səh.4-də

Avropa Şurasının xüsusi missiyası İlqar Məmmədov üçün Bakıya gəlib

yazısı səh.3-də

Torbyorn Yaqland

Mariya Zaxarova

Yaqland və Zaxarova Azərbaycan əsgərinin cəsədinin qaytarılmamasından danışdı

Avropa Şurasının baş katibi Torbyorn Yaqlandın Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən qətlə yetirilmiş Azərbaycan əsgərinin cəsədinin qaytarılmasına çağıran bəyanatı yayılıb.

Bəyanatda Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin humanitar aspektlərindən narahatlıq ifadə olunub. Baş katib dekabrın 29-da baş vermiş hadisənin ölümə nəticələnməsindən və Ermənistan silahlı qüvvələrinin həlak olmuş Azərbaycan əsgərinin cəsədini hələ də saxlamaqda davam etməsindən məlumatlı olduğunu bildirib.

T.Yaqland tərəfləri atəşkəse əməl etməyə çağırıb və ATƏT-in Minsk Qrupunun 2010-cu il Həştərxan sammitində əldə edilmiş razılaşmalara uyğun olaraq cəsədin təxirə salınmadan qaytarılması ilə bağlı tələbini tam dəstəklədiyini qeyd edib.

"Bu faciəvi insident Azərbaycanla Ermənistan arasında baş verib. Hesab edirik ki, iki ölkə özündə müdriklik, güc və diplomatik imkan tapıb, bu problemi həll etməlidir".

Yanvarın 12-də keçirdiyi brifinqdə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova da bu məsələyə münasibət bildirib. APA-nın Moskva müxbirinin "Ermənistan bütün çağırışlara məhəl qoymayaraq, öten il dekabrın 29-da Azərbaycan-Ermənistan sərhədində baş verən insident zamanı həlak olmuş Azərbaycan hərbiçisinin cəsədini qaytarmır. Rusiya XİN-in buna münasibəti necədir" sualına cavabında deyib.

M. Zaxarova qeyd edib ki, ölkələr bu çətin situasiyanı həll etməlidir. "Bu problemin açarı hər iki tərəfin əlindədir", - deyə o bildirib.

SOCAR istiqrazları üzrə faizlərin ödənişinə başlanılır

Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) dollarla buraxdığı SOCAR istiqrazları üzrə faizlərin ödənişi başlayır. "SOCAR Capital" şirkətindən verilən məlumata görə, nominal məbləği 1000 dollar olan və illik gəlirliliyi 5% olan SOCAR istiqrazları üzrə faizlər ilde 4 dəfə ödəniləcək.

İlk faizlər yanvarın 17-dən ödəniləcək.

Hər bir istiqraz üzrə faiz ödənişi 12,5 dollardır. İstiqraz sahibləri bu pulları istedikləri kimi istifadə edə, bank hesabında saxlaya, nağd formada çıxara, o cümlədən yeni istiqraz ala bilərlər.

Həcmi 100 milyon dollar olan SOCAR istiqrazlarının sahiblərinə yanvar ayından başlayaraq hər dəfə 1 milyon 250 min dollar olmaqla, il ərzində ümumilikdə 5 milyon dollar faiz ödəniləcək. Bu il növbəti faiz ödənişləri 2017-ci ilin 17 aprel, 17 iyul və 17 oktyabr tarixlərində olacaq.

Vergidən yayınan sahibkarlara xəbərdarlıq edildi

Fərdi sahibkarlar tərəfindən nağdlaşdırma məqsədilə pul vəsaitlərinin kart hesabına köçürülməsi vergidən yayınma məqsədi daşıyır, buna görə bu cür addım qanundan sui-istifadə hesab olunur. ("Trend").

Bu sözləri Vergi Məcəlləsində dəyişikliklərə həsr olunmuş forumda Vergilər Nazirliyinin vergi siyasəti və strateji araşdırmalar departamentinin baş direktoru Samirə Musayeva deyib.

Onun sözlərinə görə, artıq bu məsələnin texniki tərəflərinin həll olunması üçün Azərbaycan Banklar Assosiasiyası ilə danışıqlar aparılıb, hazırda bu cür hallarda vergitutmanın mexanizmi dəqiqləşdirilir.

S.Musayeva qeyd edib ki, yeni qaydalara əsasən vergi ödəyicisinin kateqoriyasından asılı olmayaraq ödəmə mənbəyindən sadələşdirilmiş formada bir faiz həcmində vergi tutulacaq.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım göldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Qaz kəmərinə eyni yerdə iki həftədə üç dəfə yanğın

Şübhələnmək üçün əsaslar artır

Bəstəkarlar İttifaqı Arif Məlikovun ittihamlarına cavab verib

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı xalq artisti Arif Məlikovun ittihaqının ünvanına səsləndirdiyi ittihamlara cavab verib.

Qurumun mətbuat xidmətindən APA-ya bildirilib ki, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının təsis etdiyi "Musiqi dünyası" jurnalında ittihaqın fəaliyyəti ilə bağlı ilde iki dəfə hesabatı dərc olunur: "Arif Məlikov görkəmli bəstəkarımızdır, bizim ittihaqın hörmətli üzvüdür, SSRİ xalq artistidir. Onun ittihaqı haqqında səsləndirdiyi fikirlərə təəssüf edirik. Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı ölkəmizdə keçirilən bütün beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin hazırlanmasında yaxından iştirak edir".

Qurumdan deyilib ki, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqında 2007-ci ildən bu günədək hər il bəstəkar və ya musiqişünasların yubileyləri, müəllif konsertləri, yeni-yeni kitabların təqdimatları, yaradıcılıq axşamları, həmçinin xatirə gecələri keçirilir: "Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının həyata keçirdiyi bütün işlər barədə dövrü mətbuat vasitələrində kifayət qədər məlumatlar, məqalələr dərc olunur, o cümlədən telekanallarda süjetlər və verilişlər efirə gedir.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı ölkəmizdə keçirilən bütün beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin hazırlanmasında yaxından iştirak edir. O cümlədən Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən "Muğam aləmi" Beynəlxalq Muğam Festivalının rəsmi tərəfdaşlarından biri də Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqıdır və ittihaqın sədri xalq artisti, professor Firqəngiz Əlizadə bu festivalın bədii rəhbəridir.

Bundan başqa, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı neçə illərdir yüksək səviyyədə Şəki "İpək yolu" Beynəlxalq Musiqi Festivalını keçirir və bu festivalda dünyanın müxtəlif ölkələrindən gələn məşhur musiqi kollektivləri ilə yanaşı ölkəmizdəki etnik qrupların ansambllarının iştirakını təmin edir.

Qeyd edək ki, xalq artisti Arif Məlikov APA-ya müsahibəsində Bəstəkarlar İttifaqını fəaliyyətsizlikdə ittiham etmişdi.

Səngəçal magistral qaz kəmərinə iki həftədə 3 böyük partlayış və yanğın hadisəsinin baş verməsini rəsmi orqanlar texnogen qəza adlandırsalar da ayrı-ayrı deputatlar, ekspertlər terror versiyasının da araşdırılmalı olduğunu bildirirlər. İki həftədə üç dəfə eyni yerdə yanğın hadisəsi isə hadisənin mümkün səbəbləri arasında terror terror versiyasının istisna edilmədiyini söyləyənlərin sayını bir qədər də artırır.

Parlamentin müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü, deputat Fə-rəc Quliyev də təxribat ehtimalını istisna etmir: "Azərbaycan elə bir strateji regionda yerləşir ki, ölkəmizə qarşı belə cəhdlər olub və ola bilər. Bundan sonra da olacağını planlaşdırırlar ortaya çıxmağa bilər.

Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti və digər güc strukturlarımız kifayət qədər profilaktik, normal şəkildə fəaliyyət göstərirlər. Hesab edirik ki, Azərbaycana qarşı təxribat və terror planlarının heç bir nəticəsi olmayacaq".

Neftçilərin Hüquqlarını Müdafiə Cəmiyyəti İctimai Birliyinin rəhbəri Mirvari Qəhrəmanlı da eyni ərəzidə qaz kəmərinə üç partlayış və yanğının olmasının şübhələrə yol açdığını bildirdi. Qaz kəmərinə öz-özünə partla-

Y. E.SEYİDAĞA

Fevralda Azərbaycan və Aİ arasında danışıqlar başlayır

Yaxın vaxtlarda Avropa İttifaqı və Azərbaycan arasında tərəfdaşlıq haqqında saziş üzə danışıqlar başlayacaq. "Turan"a diplomatik mənbələrdən məlum olub ki, danışıqlar fevralda başlaya bilər. 2016-cı ilin noyabrında Avropa İttifaqı (Aİ) Şurası danışıqların başlanması üçün mandat verib. Hazırda tərəflər nümayəndə heyətinin tərkibini formalaşdırır.

Mənbə «Turan»-a bildirib ki, saziş ticarət-iqtisadi məsələlərdən başlamış insan hüquqları və demokratik prinsiplərə əməl olunması məsələlərini əhatə edəcək.

Adətən Aİ "asandan mürəkkəbə doğru" prinsipi üzrə danışıqlar aparır.

Öncə tərəflər asan razılığa gələn məsələləri müzakirə edərək saziş bağlayacaqlar. Aİ-nin danışıqlarda prinsipi belədir: "Ya hər şey, ya heç nə".

Belə ki, əgər tərəflər bir bənd üzrə razılığa gəlməsələr, sənəd imzalanmayacaq.

Danışıqlara başlanması Brüsseldə hər iki tərəfdən yüksək vəzifəli şəxslərin iştirakı ilə keçiriləcək tədbirdə elan ediləcək.

Hazırda Aİ və Azərbaycan arasında münasibətlər 20 il öncə imzalanmış və 17 il öncə qüvvəyə minmiş tərəfdaşlıq və əməkdaşlıq haqqında saziş çərçivəsində tənzimlənir.

AVCIYA KVN rəhbərliyindən təxribatı dayandırmağı tələb etdi

Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyası Şən və Hazırcaavblar Klubunun (KVN) rəhbərliyindən təxribatı son qoyulmasını tələb edib. AVCIYA-nın bununla bağlı müraciətində deyilir:

"KVN - 2017" adlı 28-ci şən və hazırcaavblar Beynəlxalq Festivalında bir çox ölkələrin komandaları ilə yanaşı "Cö-rək və Duzla" adlı qondarma "Dağlıq Qarabağ" komandasının da iştirak etməsinə Azərbaycan xalqı qəti etirazını bildirir.

Nəinki Rusiya dövləti, bütün dünya Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ və digər ərazilərindən Ermənistan dövləti tərəfindən işğal edilməsi faktını qəbul edir və 1 milyondan artıq azərbaycanlının işğal bölgəsindən məcburi köçkün düşməsi, Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən çoxsaylı insanların amansızcasına qətlə yetirilməsi barədə məlumatlıdır. Elə 2016-cı ildə AŞ PA-nın qəbul etdiyi 2085 sayılı qətnamə bunun əyani sübutudur. Avropa Şurasına üzv olan 47 Avropa ölkəsi bu qətnaməyə səs verərək Ermənistan dövlətini işğalçı kimi tanıdı, Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal bölgəsindən geri çəkilməsini tələb etdi.

İşğalçı Ermənistan işğalçı leqallaşdırma üçün Dağlıq Qarabağ müstəqil dövlət olaraq tanımaq istiqamətində 25 ildir iş aparır, lakin onlar bu məqsədlərinə nail ola bilmirlər.

Qondarma "Dağlıq Qarabağ" komandasının bu festivalda tərəf kimi çıxış etməsi bərbahş Ermənistanın işğalçı siyasətinə dəstək verilməsinə xidmət edir.

Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyası olaraq Ermənistanın işğal altında saxladığı ərazilərdə formalaşdırıldığı separatçı qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikasını" təmsil edən "Cö-rək və Duzla" adlı komandanın festivalda iştirakının dərhal dayandırılmasını tələb edir, ictimai rəyde çaşqınlıq yaradılmasının qarşısını almağa çağırır.

Hesab edirik ki, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyi, diaspor təşkilatları bu təxribatın qarşısını almaq üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görməlidirlər".

Yanvarın 12-də Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) Monitoring Komitəsinin həmməruzəçiləri Sezar Florin Preda və Stefan Şennakin Azərbaycana səfəri başlayıb. Həmməruzəçilər prezident İlham Əliyevlə görüşüblər.

Danışıqların təfərrüatı açıqlanmır. Səfərdə məqsəd Azərbaycanın Avropa Şurası qarşısında götürdüyü öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin qiymətləndirilməsidir.

Həmməruzəçilər səfər çərçivəsində vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri ilə də görüşəcəklər.

Bu barədə "Yeni Müsavat"a məlumat verən İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü Səidə Qocamanlı görüşün yanvarın 13-də reallaşacağını söylədi: "Həmməruzəçilər vaxtaşırı ölkəmizə gəlirlər. Gəlişlərində məqsəd odur ki, dövlət strukturları və vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb məlumat toplansınlar və hazırladıqları hesabatlarda bunlar öz əksini tapsın. Bu bir işçi səfəridir. Ona görə də buna xüsusi bir hadisə kimi baxmaq lazım deyil. Bizimlə görüşləri yanvarın 13-də olacaq. Proqramın bu şəkildə tutulması, yəni birinci cənab prezidentlə, sonra bizimlə görüşmələri bizim işimizə müəyyən çətinliklər yaradır. Əvvəl bizimlə görüşüb, bəzi məsələlərin həllini müzakirə etsələr, bizim mövqelərimizi öyrənib sonra ölkə başçısı ilə görüşsələr, daha məqsəduşğun olardı. Amma bu onların da günahı deyil. Çünki Strasburqda bu proqram belə tutulub. Mən və həmkarlarım onun tərəfdarıdır ki, hər hansı bir məsələ ortaya çıxanda onu dialoq vasitəsilə həll edək. Bu görüşdə işçi Qrupunun fəaliyyətini göz önünə gətirəcəyik ki, bu zaman ərzində hansı işləri görmüşük. Burada tək siyasi məhbus məsələsi müzakirə olunmayacaq. Orada Azərbaycanın üzərinə götürdüyü bütün öhdəliklər barədə söhbət açılmalıdır. Tək siyasi məhbuslar üzərində fikirləri cəmləşdirmək düzgün deyil. Azərbaycanın Avropaya siyasi məhbuslarla bağlı çətinlik yaradan neçə-neçə rəqəmlər gedir. Bu, çox xoşagəlməz bir hadisədir. Nəticədə problemin həllində çətinliklər yaranır. Bir məsələni öne çəkməklə bütün məsələlər həll olunmur. Əksinə, dalana tıxanır".

Həmməruzəçilərlə eyni vaxtda Avropa Şurasının xüsusi missiyası da ölkəmizə gəlib. Səfərdə məqsəd Avropa Şurasının üzvü üçün məcbur olan qərarların yerinə yetirilməsindən Azərbaycanın imtina etməsi ilə bağlı məsələlərin öyrənilməsidir.

Yanvarın 11-də AŞ baş katibi Yanqland Strasburqda müşavirədə bildirib ki, onun

İlqar Məmmədovun işində

"Mühüm gəlişmə - Avropanın xüsusi

missiyası Azərbaycana gəldi"

Avropalı həmməruzəçilər ölkə başçısı ilə görüşdülər; qonaqlar bu gün vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri ilə görüş keçirəcəklər

qərarı ilə təşkilatın nizamnaməsinin 52-ci maddəsi əsasında yaradılan xüsusi missiya Azərbaycana gedib.

"Missiya Bakıda İlqar Məmmədovun işi ilə bağlı qərarı və bununla əlaqədar digər məsələləri müzakirə edəcəkdir", - Yanqland vurğulayıb.

Həmin gün Avropa Şurası katibliyinin hüquq departamentinin direktoru Filip Buaya və siyasi məsələlər üzrə direktor Aleksandr Gessel baş prokurorun müavini Namiq Əsgərova görüşüblər.

Qeyd edək ki, Avropa Şurasının nizamnaməsinin 52-ci maddəsi AŞ qərarlarına məhəl qoyulmaması və üzərinə götürülən öhdəliklərin yerinə yetirilməsindən imtina halları ilə bağlı təşkilat üzvü olan ölkələrə sanksiya tətbiqini nəzərdə tutur. Azərbaycan hökuməti isə Avropa Məhkəməsinin İlqar Məmmədov və Əli İnsanovla bağlı qərarlarını hələ də icra etmir.

REAL Hərəkatının İdarə Heyətinin üzvü Azər Qasımlı "Yeni Müsavat"a bunları dedi: "İlqar Məmmədov 4 ilə yaxındır həbsdədir. Bu müddət ərzində Avropa Şurasının, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin, Avropa Şurası Nazirlər

rişlardan sonra İlqar Məmmədov azad olunmadı, ötən il noyabrın 18-dəki Ali Məhkəmədən sonra tam aydın oldu ki, hakimiyyət onu azad etmək istəmir. Təbii ki, bundan sonra qərara alındı ki, Azərbaycana xüsusi bir missiya göndərsin. Ümid edirik ki, bu missiyanın sonuc etibarını müsbət nəticəsi olacaq. Bundan sonra İlqar Məmmədovun həbsdə

Əfv ümidi marta qaldı

Novella Cəfəroğlu: "160 nəfərlik siyasi məhbus siyahısının ortaya çıxarılması gerçək siyasi məhbusların da işini qəlizləşdirir"

Yeni ildə əfv sərəncamı verilməyə də, bu addımın Novruz bayramında atılacağına ümidlər var. Amma əfvin may ayının 10-da və ya 28-də olacağını deyənlər də var.

Əfv Komissiyası üzvlərinin və hüquq müdafiəçilərinin də bu məsələyə dair konkret bilgileri yoxdur. Onlar bunun ölkə başçısının müstəsna səlahiyyəti olduğunu qeyd edirlər.

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında mart ayına qədər çox şeyin dəyişəcəyini bildirdi: "Novruzda bir çox siyasi məhbus azadlığa çıxmağa bilər. Bilirsiniz bu problemlərin ən çox yaranmasına səbəb nədir? Azərbaycanda hər kəs özünün siyasi məhbus siyahısını hazırlayıb. Birində 160, birində 120 və digərində də 92-dir. Əgər hamı toplaşsın siyasi məhbusların konkret siyahısını ortaya çıxarmasa, bu məsələ çox pis sonluqla nəticələnə bilər. Hazırda çox absurd bir durum var. Siz jurnalistlər və digər sahələrin təmsilçiləri bunu yaxşı görürsünüz. Biz demirik ki, islamçıların işləri düzgün aparılır. Amma onlar siyasi məhbus deyillər, lakin məhkəmələri düzgün aparılmalıdır. Orada elə insanlar var ki, həbsxanadan çıxmalıdır. Onların adını ayrı qoymaq lazımdır. Sırf siyasi məhbus olanlar Əli İnsanov, İlqar Məmmədov, İlkin Rüstəmzadə və digərləridir. Onlar azad olunmalı idilər. Hətta Əli İnsanovun cəzası başa belə çatmışdı. Onların məsələsini qaldırmaq lazımdır. Fuad Qəhrəmanlı, Faiq Əmirli və bu tipli məhbusların da məsələsini gündəmdə saxlamaq çox vacibdir. Faiqi mən uşaqlığımdan tanıyıram və bilirəm ki, o, necə bir insandır. Onların tezliklə azad olunmalarına çalışmalıyıq. İslamçıların məlumatlarına baxmışıq. Düşünürəm ki, onların məsələsini məhkəmədə həll etmək olar. 160 nəfərlik siyasi məhbus siyahısının ortaya çıxarılması təmiz siyasi məhbusları kölgədə qoyur, onların işini qəlizləşdirir. Amma mart ayına yəqin ki, çox ciddi dəyişikliklər olacaq, onlar azad olunacaqlar".

Hüquq müdafiəçisi tez-tez dəyişikliklər dedikdə nələri nəzərdə tutduğunu da söylədi: "Mart ayına qədər səbir edin, Azərbaycanda çoxlu dəyişikliklərin olacağına birlikdə şahidlik edəcəyik. İnsan haqları ilə bağlı ciddi dəyişikliklər olacaq. Bizim siyahı məhbus siyahısında 34 nəfərin adı var. Amma digər məhbuslar barədə də danışıq. Çoxlarının cəza müddətləri başa çatmaq üzrədir. Dəyişiklikləri ümidlə gözləyirik. Xaricdə oturub siyasi məhbus siyahıları hazırlamaq, oradan çıxarmaq heç vaxt yaxşıllıq gətirməyib. Hamımız bir yerə yığılıb, bu məsələni çözməyə çalışırıq. Beynəlxalq təşkilatlar böyük köməkliklər göstərirlər. Onlara minnətdar olmaq lazımdır. Amma ən çox özümüzünkülərlə bu problemi həll etmək lazımdır".

Xatırladaq ki, sonuncu dəfə əfv sərəncamı Azərbaycanla ötən ilin martında verilib. Həmin sərəncamla çoxsaylı siyasi məhbus azadlığa qovuşub.

□ Cavansir ABBASLI

□ Cavansir ABBASLI

Pensiyaların niyə gecikməsinin səbəbi bilindi

Yaxın günlərdə yanvar ayının pensiyalarının maliyyələşdirilməsi üçün tələb olunan vəsaitin pensiyaçıların hesablarına köçürülməsinə başlanılacaq.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mətbuat katibi Elman Babayev lent.az-ın sorğusuna cavab olaraq bildirib ki,

Azərbaycanda əmək pensiyalarının maliyyələşməsində hər hansı problem mövcud deyil.

E.Babayev bildirib ki, ƏƏSMN yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən ötən dövrdə ölkəmizdə pensiyaların maliyyələşdirilməsi prosesi bütün aylarda heç bir gecikmə olmadan, normal qaydada həyata keçirilib.

Vətəndaşlara hər ay vaxtılı-vaxtında, bir sıra hallarda vaxtıdan daha əvvəl pensiyaların ödənilməsi təmin edilib.

Qurum rəsmisi onu da qeyd edib ki, cari ayda da pensiyaların maliyyə təminatında heç bir problem yoxdur: "Yeni təqvim ilinin ilk ayı, həmçinin bu ayın ilk günlərinin bayramla əlaqə-

dar qeyri-ış günləri olduğundan pensiyaların plastik kart hesablarına çatdırılması müvafiq əlavə texniki prosedurlar keçirilməsi ilə təmin olunur. Ona görə də bunun maliyyə çatışmazlığı kimi qiymətləndirilməsi doğru deyil.

Bildiririk ki, yaxın günlərdə yanvar ayının pensiyalarının maliyyələşdirilməsi üçün tələb olunan vəsaitin müvafiq qrafik əsasında pensiyaçıların hesablarına köçürülməsinə başlanılacaq".

Şəmkirdəki məktəbdə porno-video qalmaqlı böyüdü

Təhsil Nazirliyi işə qarışdı; Seyfəli kənd tam orta məktəbinin direktoru Akif Namazov işdən çıxarıldı

Şəmkir rayonunun Aşağı Seyfəli kəndində yerləşən M.Süleymanov adına Seyfəli kənd tam orta məktəbinin direktoru Akif Namazov və orada laborant işləmiş Xatirə Əliyeva arasındakı qalmaqlı böyüdü.

Xəbər verdiyimiz kimi, laborant Xatirə Əliyevanın ittihamlarına görə, direktor Akif Namazov diplomuna imtina gəlmiş müəllimlərdən külli miqdarda rüşvət alıb, şantaj yolu ilə onu işdən çıxardı: "Məktəbimizdə 400 şagird təhsil alır. Lakin davamiyyət 50 faizdən aşağıdır. Şagirdlərdən iki nəfər azyaşlı olmalarına baxmayaraq, ailə həyatı qurub. Hazırda Rusiyada alver edən şagirdlərin adı dərs jurnalında gedir. Bəs Akif Namazov kimdir? O, vaxtilə türmə həyatı sürmüş, öz uşaqlarına tərbiyə verməyi bacarmayan (oğlu 2016-cı ildə gənc əsgərlərdən "reketçiliklə" pul aldığına görə 6,5 il cəza alıb) müəllimdir. 24 dekabrda müəllimlərin diaqnostik qiymətləndirilməsi ilə bağlı bezi müəllimlərimizin diplomlarına imtina gəlmişdi. Diplomların skaner olunub bazaya yüklənməsini tapşırırdılar.

Diplomlar yoxlanıldıqdan sonra müəllimlərin imtahana buraxılmasına icazə verildi. Diplomların düzəldiyini bilən Akif Namazov müəllimlərin bəzilərdən müxtəlif məbləğlərdə pul tələb etdi, guya bu, nazirlikdən tələb edilib. Beləliklə, hər sentyabrın əvvəlində və hər ay direktor müəllimlərdən müxtəlif şantajlarla pul toplayırdı. Bu haqda əlimdə səs yazıları da var. Məni də şantaj edib, bugünlərdə işdən çıxartdı. Buna səbəb kimi işə məktəbdə olan kompüterlərin sayının normativə görə kompüter laborantlarının sayı ilə uyğun gəlməməsini əsas gətirdi".

İttihamlara cavab verən məktəbin direktoru Akif Namazovun sözlərinə görə, laborant Xatirə Əliyevanı seks videolarına görə işdən azad edib: "Birinci ona görə işdən çıxartmışam ki, ştat artıq olub. O, özünə lazım olan böhtanları deyir, amma həqiqəti gizlədir. İndi mən sizə həqiqəti deyim. Demək, 14 kompyutərə bizdə iki laborant düşür. Onun da ştatı artıq idi. Xidmətçilərin hesabına ona ştat düzəldilər, bunun üçün də 3 min manat pul verib. O, məktəbin müəyyən sənəd işlərini görürdü. Mən də şagirdlərin qeydə alınması üçün noutbuk almışdım. O da həmin noutbuku evə aparıb-gətirirdi. Ayın 9-da mən o kompüterini onun elindən aldım. O, çox çalışdı ki, həmin noutbuku geri alsın, bəhanə də gətirdi ki, mənim orada ailə şəkillərim var. Sən demə, noutbuka seks videoları qoyubmuş. Mən onu üzə çıxartmışam. Təsəvvür edin ki, canlı seksdir. Mən bu yaşa çatmışam, amma belə canlı seks görməmişdim".

Direktor diplom işinə imtina gələn müəllimlərdən rüşvət alması ittihamına da cavab verib: "Bəli, bezi müəllimlərimizin diplomuna imtina gəlmişdi. Lakin sonra ciddi araşdırma aparıldı, məlum oldu ki, onlar haqqında düzgün məlumat verilməyib, sənədləri yerindədir və onlar imtahana buraxıldı. Əgər bu yalan olsa, pəncəyimi götürüb, məktəbdən getməyə hazırım".

Təhsil Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr sektorunun müdiri Cəsarət Valehov lent.az -a açıqlamasında bildirib ki, məktəbdə yaşanmış qalmaqla bağlı Şəmkir Təhsil Şöbəsi tərəfindən hazırda araşdırma aparılır.

Şəmkir kənd məktəbindəki qalmaqla görə direktor vəzifəsindən uzaqlaşdırıla bilər. Bu barədə Şəmkir Rayon Təhsil Şöbəsinin İctimaiyyətlə əlaqələr üzrə rəsmisi Kənan İbrahimov modern.az saytına verdiyi açıqlamasında bildirib. K.İbrahimov deyib ki, direktorun məsuliyyətə cəlb olunması da istisna edilmir: "Cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmasına isə Daxili İşlər Nazirliyi və Baş Prokurorluq qərar verə bilər. Amma Təhsil Şöbəsi olaraq bizim üzərində düşən odur ki, faktlar sübut olunsun, həmin direktor məktəbdən, təhsildən uzaqlaşdırılsın. Çünki istənilən halda bu, təhsilin adına ləkədir. Təhsil Nazirliyi olaraq vəzifəmiz təhsildə şəffaflığı təmin etməkdir".

□ Xalidə GƏRAY

Azərbaycan saytlarında AXCP sədri Əli Kərimli ilə "Azadlıq" qəzetinin baş redaktoru və "Turan TV"-nin rəhbəri Qənimət Zahid arasında qrant qalmaqlı yaşanmasına dair xəbərlər yayılıb. AzToday.az saytında dərc olunan xəbərə görə, Corc Sorosa bağlı donör təşkilatlardan birinin "Azadlıq" qəzetinə ayırdığı 175 min avro lüq qrant layihəsinin pulunu Azərbaycana birbaşa gətirmək imkanı olmadığından, həmin vəsait hazırda Fransada yaşayan Qənimət Zahidə çatdırılıb. Mənbə iddia edib ki, Qənimət Zahid həmin vəsaiti Bakıya çatdırmaq əvəzinə özünün TV layihəsinə xərclədiyindən Əli Kərimli bundan narazı qalıb və həmin vəsaiti Q. Zahiddən tələb edib. Sayt bildirir ki, yaşanan qalmaqlı çözmək üçün Əli Kərimli "Azadlıq" qəzetinin baş redaktorunun birinci müavini Rahim Hacıyevə yanvarın 5-də Fransaya yola salıb.

Sayt eyni zamanda yazıb ki, böyük ehtimalla Rahim Hacıyev Qənimət Zahiddən 175 min avro pulun müəyyən hissəsini alaraq geri döncək. Xəbərə yazılana görə, Q. Zahidin 175 min avro vəsaiti özündə saxlaması səbəbsiz olmayıb. Belə ki, Əli Kərimlinin rəhbərlik etdiyi "Azadlıq" qəzetinin çapının bərpə olunmamasından və azadlıq.info saytının informasiya siyasətindən Qənimət Zahid narazı qalıb. Söhbət Əli Kərimlinin məlum səbəblərdən "Azadlıq" qəzetini hakimiyyətə güzəştə getməsindən gedir... Donör təşkilat tərəfindən "Azadlıq" a ayrılmış 175 min avro lüq qrant layihəsi qəzetinin 6 ay ərzində bütün maliyyə məsrəflərinin ödənilməsi üçün nəzərdə tutulubmuş. Artıq layihənin icra olunduğu ilə bağlı bütün sənədlər saxtalaşdırılaraq donör təşkilata göndərilib. Layihədə "Azadlıq" qəzetinin əməkdaşlarına 1000-1500 avro həcmində maaş verildiyi qeyd olunub. Amma sayt Əli Kərimlinin Rahim Hacıyev tərəfindən Fransada Qənimət Zahiddən alınıb, Bakıya gətirəcəyi pulu qəzetin deyil, özünün və partiyanın xərclərinə sərf etmək niyyətində olduğunu da qeyd edib. Sayt daha sonra yazır: "Əli Kərimli ilə Qənimət Zahid arasında yaşanan 175 min avro lüq qalmaqlı araşdırmaçı jurnalist, vicdan məhbusu olmuş Xədicə İsmayıl da bərk narahət olub. Belə ki, xanim jurnalist 175 min avro lüq vəsaitin təyinatı üzrə xərclənməməsi və saxta sənədlərlə layihənin icra olunduğunu göstərdiklərinə görə Əli Kərimlinin dəstəsinə iradını bildirib. AXCP sədri Əli Kərimlinin nəzarətinə aldığı "Azadlıq" qəzetinin çapını dayandırması və bərpə etməməsi ilə bağlı indiyədək müxtəlif iddialar səslənilib. Bəzi məlumatlara görə, qəzetin çapının bərpə edilməməsində Əli Kərimli özü maraqlıdır və məqsədi xarici təşkilatlardan pul almaqdır. Amma görünür, Əli Kərimli çevrəsini aldatmağa müvəffəq ola bilməyib".

Ölkə.az saytı isə bu informasiyaları daha da dərinləşdirir: **Sayt yazıb ki, bu yaxınlarda Fransaya səfər edən "Azadlıq" qəzetinin baş redaktorunun birinci müavini Rahim Hacıyev, qəzetin yazarı Səadət Cahangir, AXCP-nin Cəlilabad rayon təşkilatının sədri Təzəxan Mirələmli və Xatirə Əliyeva bu ölkədən (Fransadan) deportasiya edilib. Məqalədə göstərilib ki, buna səbəb Rahim Hacıyevlə Q.Zahid arasında şiddətli mübahisənin baş verməsi olub. Sayt aşağıdakıları qeyd edib:** "Ağır maliyyə böhranında olan və çapını dayandıran "Azadlıq" qəzetinə

Hadisəyə Fransa polisi də qarışmalı olub. Hadisə ilə əlaqədar Əli Kərimlinin Fransaya ezam etdiyi şəxslər polisə aparılıb, ifadələri alındıqdan sonra işə ölkədən deportasiya edilib".

Ölkənin iki informasiya mənbəyində bir-birinin davamı olan iki informasiyanın verilməsi isə yetərincə diqqət doğurur. Bu xəbərlərin doğruluğunu öyrənmək üçün "Yeni Müsavat" öncə "Azadlıq" qəzetinin redaktoru Sücəddin Şə-

Q.Zahid "Turan TV"-nin maliyyəsi ilə bağlı sualları da cavablandırdı. Dedi ki, bu günə qədər bu TV ilə bağlı ona 50 dəfə sual olub, 51 dəfə də cavab verməsinə baxmayaraq, hələ də mövzu davam edir: "Bu, qrant layihəsi deyil. "Turan TV"-nin yaradılması və fəaliyyəti ilə bağlı heç bir fonddan heç bir sent qrant alınmayıb. Siz ilk dəfədir soruşursunuz, amma 51 - incisiz, hər halda. Amma mənə fərq eləmir...100 dəfə də soruşsalar

Əli Kərimli ilə Qənimət Zahid arasında pul davası olubmu - baş redaktor danışdı

Qənimət Zahid: "Biz qrant almamışıq, almırıq... Fransaya hər kim gəlsə, yazacaqlar ki, Qənimətlə dalaşdı?"

ənənəvi formatının bərpası üçün bir neçə beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatı və fondu tərəfindən 175 min avro məbləğində vəsait ayrılıb. Həmin vəsaiti isə Fransada yaşayan Qənimət Zahid əldə edərək, özünün yeni təsis etdiyi "Turan TV"-yə sərf etmək üçün saxlayıb. Ancaq həmin vəsaitin yarısını almaq üçün Rahim Hacıyev, Səadət Cahangir, Təzəxan Mirələmli və Xatirə Əliyeva ötən həftə AXCP sədri Əli Kərimlinin göstərişi ilə Fransaya yollanıb. Əli Kərimli göndərdiyi şəxslərə təlimat verib ki, 175 min avronun ən azı yarısı Qənimətdən alınaraq, ona getirilsin. Hətta həmin vəsaiti Bakıya gətirmək üçün hava limanında şübhə yaranmasın deyə, pulların 4 nəfərin arasında bölünməsi tapşırığı verilib. Ancaq Əli Kərimli ilə Qənimət Zahid arasında mövcud olan "soyuq" münasibətlər bu məsələdə də özünü göstərib. Rahim Hacıyev Q.Zahiddən pulun yarısını istəsə də, "yox" cavabı alıb. Q.Zahid R.Hacıyevlə söhbəti zamanı həmin pulları Əli Kərimliyə verməyəcəyini deyib. Bundan sonra onların arasında şiddətli mübahisə yaranıb. Hətta aralarında pul üstündə yaranan mübahisə Fransada elbəyaxa dava ilə nəticələnib.

rifovla əlaqə saxladı. Müsahibimiz dedi ki, bu haqda onda heç bir məlumat yoxdur: "Heç nə eşitməmişəm. Bizim əməkdaşlar xaricə internet təhlükəsizliyi ilə bağlı təlim var, ona görə gediblər. Qalan məsələlər barəsində isə məlumatım yoxdur".

"Yeni Müsavat" a açıqlamasında Q.Zahid öncə onu dedi ki, bu barədə yazılanları "düşük yazılar" hesab edir. Müsahibimiz belə yazıların ciddi adamların diqqətini cəlb etməsinə təəccübləndiyini bildirdi: "Bu axmaq fantaziyaların şərh edilməsi üçün sizin də, özümün də zamanıma heyfəm gəlir. "Azadlıq" qəzetinin çap variantı borca, maliyyə probleminə görə bağlanmayıb. - bu, bir. "Azadlıq" qəzeti və ya "Turan TV" heç bir fonddan heç bir qrant almayıb - bu, iki. "Fransada dava düşdü, polis kimlərinsə deportasiya elədi" kimi düşüncəsiz dezinformasiyaları şərh etmək isə mənasız bir işə daha mənasız zaman israfıdır. Məndən sonra Fransaya kim gəlsə, yazacaqlar ki, getdi Qənimət Zahidlə dalaşdı gəldi və mən də təkbiz etməli olacam ki, yalan sözdü? Adıçəkilən şəxslər Fransaya internet təhlükəsizliyi ilə bağlı təlim üçün gəliblər və həmin təlimdə 40-50 nəfər adam iştirak edib".

cavab verəcəm. İndi qrantı yalnız hakimiyyətyönlü QHT-lər alırlar. Həm ölkənin daxilindəki, həm də xaricdəki mənbələrdən. Amma bizim TV-yə azərbaycanlılar yardım edirlər, abunə sistemine bənzər bir sistem var. 100-lərlə insan yardım edir. 10 avrodan başlamış 100 avroya qədər. Biz bu sistemi qura bilmışıq və elə də davam edirik. Başqaları üçün bir TV-nin aylıq xərcləri 50 mindən başlaya bilər, amma biz minimal xərclərlə davam edirik. Maaş almırıq. Texniki xərcləri ödəməklə kifayətlənirik. Bir qəzetin aylıq xərçindən daha az məbləğdə həll edirik. "Turan TV"-yə dəstək vermək istəyənlər mənimlə əlaqə saxlaya bilərlər. Başqa heç kim bu işlə məşğul deyil və biz abunəçilərin gizliliyini qoruyuruq".

Müsahibimiz söhbət zamanı "Azadlıq" qəzetinin çapının bərpasına da toxundu. Dedi ki, bu məsələ maliyyə problemi ilə bağlı deyil: "Sadəcə, həbs etdikləri adamın əvəzinə səlahiyyət verilən başqasının imzasının bank tərəfindən tanınması lazımdır vəssalam. Bank isə (Beynəlxalq Bank) yuxarıdan sifariş gözləyir. Məsələ bu qədər bəsitdir".

□ Sevinc TELMANQIZI

Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasdakı yekun nitqində prezident İlham Əliyev bir sıra vacib məqamlara toxundu. Ölkə rəhbəri ötən ili dəyərləndirməklə yanaşı, cari ildəki hədəfləri göstərdi, konkret vəzifələrlə bağlı hökumətə tapşırıqlar verdi.

Prezident qeyri-neft sektorunun, xüsusilə də kənd təsərrüfatı, turizm, sənayenin inkişafı, bank sektorunun sağlamlaşdırılması və digər məsələlərlə bağlı həyata keçirilməli tədbirlərdən danışarkən Azərbaycanın valyuta ehtiyatlarını xatırladı, ölkəmizin durumunun ümitsiz olması barədə proqnozları təkzib etdi. Eyni zamanda ölkə rəhbəri işğalçı Ermənistan və onun havadarlarına mesajlarını da səsləndirib. Qeyd edib ki, Azərbaycan bundan sonra da hərbi qüdrətinin artırılması üçün ən müasir silahlar almaqda davam edəcək. Dövlət başçısının sosial-iqtisadi və hərbi məsələlərlə bağlı çıxışını iqtisadi və hərbi ekspertlər "Yeni Müsavat"a şərh edib.

"2017-ci il də 2016-cı il kimi o qədər də asan olmayacaq". Bu fikirlər Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədovə məxsusdur. Deputatın fikrincə, ölkə başçısının müşavirədəki çıxışından da bir daha aydın oldu ki, Azərbaycanın qarşıya qoyduğu məsələlər çox ciddidir: "Dövlət başçısı tərəfindən strateji yol xəritəsinin təsdiq olunması da bunun sübutudur. Bu proseslər 12 istiqamətdə həyata keçirilməlidir və təbii ki, bunun üçün müəyyən qədər vəsait lazımdır". V.Əhmədov qeyd etdi ki, qarşıya qoyulan hədəflərə maksimum şəkildə tez çatmaqdan ötrü prezidentin ən çox irad tutduğu sahələr - bank sisteminə sağlamlaşdırma, şəffaflıq prosesi ciddi şəkildə, qısa müddətdə həyata keçirilməlidir: "Bunun üçün ciddi addımlar atılmalıdır. Çünki biz bank sistemini sağlamladırmısaq, ümumi iqtisadiyyatın inkişafından danışmaq qeyri-mümkündür. Ümumiyyətlə, bunlar çox ciddi məsələlərdir. Cənab prezident bütün sahələrə toxundu, 2017-ci ildə hansında ki, müəyyən artımlar gözlənilir, o sahələrin anonsunu verdi. Amma mən hesab edirəm ki, bu il o qədər də asan il olmayacaq. Yəni müəyyən problemlər var. Düzüdü,

Prezident sözünü dedi, indi növbə iqtisadi komandanındır

Dövlət başçısının 2017-ci ilə bağlı hədəfləri göstərməsinə ölkə ekspertlərindən ilginç reaksiyalar; **Vahid Əhmədov:** "Bundan sonrakı iş komandadan asılıdır"

bir sıra sahələrdə müəyyən addımlar atılıb. Amma bunların bəhrəsini biz hardasa 2018-19-cu illərdə görəəcəyik".

V.Əhmədov bildirdi ki, 2017-ci ildə istər manat-dollar nisbəti, istər bank sistemi, istər ümumi Azərbaycan iqtisadiyyatı, istərsə də neftin qiyməti ilə bağlı gözləntiləri var: "ABŞ prezidenti

20 yanvarda inauqurasiyasını keçirəcək, ondan sonra hansı istiqamətlərdə nə kimi yeniliklərin olacağını, hansı siyasi addımların atılacağını gözləyirik. Ən əsası odur ki, dövlət başçısı bütün məsələləri dərinləndirir və bu məsələlərlə əlaqədar özünün ciddi təhlilini, proqnozlarını və göstərişlərini verir". **İqtisadçı deputat hesab edir ki, bundan sonrakı vəziyyət əsasən Azərbaycan hökumətinin aparacağı siyasətdən asılıdır:** "Bundan sonrakı iş komandadan asılıdır. İndi biz gözləyirik. Komandada da müəyyən dəyişikliklər olmalıdır. Çünki Azərbaycanda konstitusiyaya dəyişiklikləri ilə bağlı referendum keçirilib, vitse-prezidentlik institutlarının təsdiqi lazımdır. Yəni çox ciddi şəkildə kadr islahatları getməlidir. Bundan sonra nəse gözləmək olar".

İqtisadçı ekspert, sabiq maliyyə naziri Fikrət Yusifov isə ölkə başçısının nikbin fikirlərini bölüşərək bildirdi ki, neftin qiymətləri

nun inkişaf etdirilməsi ilə bağlı atdığı konkret addımların nəticəsində mümkün oldu. Yola saldıığımız ildə iqtisadi islahatların sürətləndirilməsini təmin edə biləcək çox əhəmiyyətli qərarlar qəbul edildi. Buna görə də 2016-cı il doğrudan da sürətli iqtisadi islahatların başlanğıcı kimi dəyərləndirmək olar. Ölkə iqtisadiyyatının real sektora transformasiya edilməsini hədəfləmiş bu islahat proqramlarının uğurla reallaşdırılması yaxın bir neçə il ərzində iqtisadiyyatın neftdən asılılığını optimal bir həddə endirmək gücündədir. İqtisadi islahatlara Azərbaycan hökumətinin verdiyi önəm dünyanın bir çox aparıcı maliyyə institutlarının da diqqətindən yayınmayıb. Dünyanın aparıcı iqtisadi beynəlxalq forumunun - Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesablamlarına görə, Azərbaycan iqtisadiyyatı 2016-cı böhran ilində dünya miqyasında rəqabət qabiliyyətliliyinə görə 3 pillə irəliləyərək 40-cı pillədən 37-ci pilləyə

varsın, onda bu göstərici bir qədər pisləşməli idi: "Bizim halda isə bunun əksi baş verdi. Ümumi iqtisadi azalmalara baxmayaraq, biz bu sırada 3 pillə irəliləyə bildik. Deməli, nüfuzlu beynəlxalq qurumlar 2016-cı ildə start verdiyimiz islahatları yüksək qiymətləndirirlər. Yola saldıığımız 2016-cı ildə Azərbaycan iqtisadiyyatına 8 milyard dollar xarici sərmayə qoyulub. Ümumilikdə ölkə iqtisadiyyatına qoyulan sərmayenin həcmi 11,7 milyard dollar təşkil etmişdi".

"**Hesab edirəm ki, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin Nazirlər Kabinetinin iclasında hərbi sahə ilə bağlı çox önəmli məsələlərdən dərhal Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusuna səfər etməsi də çox böyük siyasi və hərbi anlam daşıyır.**" Bu fikirlər isə hərbi ekspert Üzeyir Cəfərova məxsusdur. **Ekspert prezidentin hərbi məsələlərlə bağlı dediklərini yüksək dəyərləndirdi və Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərlə bağlı mövqeyinin dəyişməzliyinin sübutu saydı:** "Naxçıvan səfəri zamanı bədnam qonşularımıza və havadarlarına məhz Ermənistanın beş addımlığında Azərbaycanın son illər əldə etdiyi və indiyə kimi heç yerdə göstərilməyən ən müasir "Qasırga" kompleksini nümayiş etdirməsi də sıradan bir addım deyildi. Bu, alqışlanası haldır. Qoy bizi istəməyən qüvvələr, Qarabağla bağlı məkrli planlar cızanlar ciddi-ciddi düşünüb-daşsınlar". **Ü.Cəfərovun sözlərinə görə, ölkə başçısının hərbi sahə ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlər o qənaəti formalaşdırır ki, 2017-ci il hərbiçilər üçün bütün əvvəlki illərdən daha da çətin və mürəkkəb vəzifələrin həlli baxımından zəngin olacaq:** "Döyüş hazırlığının artırılması ilə bağlı təlimlərin həmmiyyəti, həm də tərkibi daha da mürəkkəbləşdiriləcək. İstənilən şəraitdə və vəziyyətdə verilən tapşırıqların yerinə yetirilməsi baxımından bu il hərbiçilərimiz çox "tər tökməli" olacaqlar".

□ **E.PASASOY**

Korrupsiya ilə bağlı qalmaqallı məhkəmədə gözlənilməz dönüş

Ev dustağı olan vitse-admiral bu gün qandallana bilər

Prokuror Hərbi Dəniz Qüvvələrinin sabiq komandanı Şahin Sultanova 13 həbs cəzası istədi; 14 il Səfər Əbiyevin müavini olmuş vitse-admiral nə gözləyir?

Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) sabiq komandanı, vitse-admiral Şahin Sultanovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam edib. Lent.az -ın məlumatına görə, Nəsimi Rayon Məhkəməsində keçirilən prosesdə məhkəmə istintaqı başa çatıb. Prokuror çıxış edərək Şahin Sultanovun 13 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib. Məhkəmə yanvarın 13-də davam edəcək.

Qeyd edək ki, HDQ-də aparılan yoxlamalar zamanı qanun pozuntuları aşkar edilib. Aşkarlanmış qanun pozuntuları ilə bağlı Respublika Hərbi Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanıb. Qanunazidd əməlləri törətməkdə təqsirli bilinən bir neçə nəfər, eləcə də HDQ-nin sabiq komandanı, vitse-admiral Şahin Sultanov təq-

AzNews.az

sirləndirilən şəxs qismində cəlb edilib. Onun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Ona Cinayət Məcəlləsinin 313-cü (vəzifə saxtakarlığı) və 179.3.2-ci (mənimsemə - külli miqdarda törədildikdə) maddələri ilə ittiham verilib.

Göyçay rayonunda anadan olan Ş.Sultanov 1999-cu ildə Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin komandanı təyin edilmişdi. Ş.Sultanovun 2014-cü il aprel ayının 23-də həbs olunması mediada sabiq müdafiə naziri Səfər Əbiyevin də "başı üzərində" təhlükə kimi izah edilirdi. Çünki Ş.Sultanovla bərabər HDQ-nin bir neçə hərbi qulluqçusu saxlanılmışdı. Həbs edilənlər sırasında HHQ-nin sabiq qərargah rəisi Yunis Məmmədov, ərzaq xidmətinin rəisi, polkovnik-leytenant Hafiz Baushev, birinci dərəcəli kapitan Qasım Quliyev, mülki şəxs Elxan Hacıyev və digərlərinin olduğu bildirilirdi.

Məlumata görə, HDQ-də gəmilərin təmiri üçün ayrılan vəsaitin düzgün istifadə olunmaması, istismar dövrünü başa vuraraq istifadədən çıxarılmış gəmilərin HDQ-nin döyüş sıralarında göstərilərək, saxlanması üçün büdcədən əlavə vəsaitin götürülməsi, gəmilərin rənglənməsi üçün saxta sənədlərlə yüz tonlarla boyanın alınması, təmir işlərinin gəmi kapitanlarının hesabına aparılması, HDQ-yə məxsus bəzi yaşayış və iş sahələrinin saxta sənədlərlə ayrılma-ayrı adamların adına özəlləşdirilməsi və s. kimi faktlar üzə çıxıb.

Həmin ilin oktyabr ayında vitse-admiralın həbs müddəti daha 3 ay uzadıldı. Amma bu müddət başa çatmamış, Bakı Hərbi Məhkəməsi dekabr ayının 25-də onun barəsində olan həbs-qətimkan ev dustaqlığı ilə əvəzlədi. Yeri gəlmişkən, Şahin Sultanov o zaman ilk nüfuzlu şəxs idi ki, belə bir qətimkan tədbirindən yararlanırdı (*İndi isə ləğv olunmuş MTN-in generalı olmuş Nəvəvan Mürvətova da ev dustağıdır* - "YM").

Vitse-admiral ev dustaqlığına buraxıldıqdan sonra Fəxrə Xiyabana gedərək mərhum prezident Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdikdən sonra çox ilginç açıqlamalar vermişdi.

"Mən bu gün ağ formanı ona görə geyindim ki, bu ağ formaya ləkə düşə bilməz. Mən necə vardım - təmiz, eləcə də qalacam. Hazırda irəli sürülən ittihamla bağlı iş gedir. Zaman gələcək hamısı aydın olacaq. Eyni zamanda mənim hərbi rütbəm məndən alınmayıb" - deyərək, general bildirmişdi.

Şahin Sultanovun ev dustaqlığına buraxılmasına S.Əbiyev də qısa müddətə bildirərək "narahat olmayın, hər şey yaxşıdır. Heç bir problem yoxdu" deyərək, qısa müddətə bildirmişdi.

Vitse-admiralın vəkilləri isə bu həbsi əvvəl gündən sifarişli hesab ediblər.

Prokurorun vitse-admirala ağır cəza istəməsi onu göstərir ki, Ş.Sultanov cəzasını evdə deyil, həbsxanada çəkəcək. Son söz isə məhkəməyəndir...

□ **"YM"**

Yanvarın 12-də mediada Bakı Slavyan Universitetinin adı növbəti qalmaqalda hallanıb. Belə ki, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Məhəmməd Həsənov Bakı Slavyan Universitetinə gedib, lakin universitet rəhbərliyinin göstərişi ilə içəri buraxılmayıb. O, bu barədə modern.az saytına məlumat verib. Bakı Slavyan Universitetinə xoş niyyətlə getdiyini, lakin içəri buraxılmadığını açıqlayıb: "Neçə illərdir ki, Goranboy rayonunun Veyisli kənd orta məktəbində direktor işləyirəm.

İstədim ki, universitetə gəlib uşaqlar üçün maraqlı nümunələr götürüm. Ona görə də vaxtilə təhsil aldığı universitetə baş çəkmək qərarına gəldim. İndiki Bakı Slavyan Universitetinə yollandım. Amma universitetə ayaq basan kimi xoşagəlməz mənzərə ilə rastlaşdım. Mühafizə xidməti universitet rəhbərliyinə məlumat versə də, məni içəri buraxmadılar. "Qəbul etməyin, çıxıb getsin" dedilər. Bu mənzərə mənə o qədər pis təsir etdi ki... Bile-bile ki, Milli Qəhrəmanam, bu universitetin məzunu olmuşam, mənimlə insafsızcasına rəftar etdilər".

Məhəmməd Həsənov universitetə bağlı təhsil naziri Mikayıl Cəbbarova şikayət edəcəyini deyib.

"Yeni Müsavat" qəzeti olaraq məsələ ilə bağlı sözügedən universitetin prorektoru Əbülfəz Nağıyevlə əlaqə saxladıq. O bu hadisənin qalmaqal adlandırılması ilə razılaşmadı: "Mətbuatda yazılır ki, Bakı Slavyan Universitetinin adı qalmaqalda hallanıb. Burada qalmaqal olacaq nə var ki, siz ona qalmaqal deyirsiniz? Məhəmməd Həsənov mətbuata düzgün məlumat verməyib. Biz bununla bağlı təkzib vermişik".

Əbülfəz Nağıyev Milli Qəhrə-

Milli Qəhrəmanla Slavyan Universiteti rəhbərliyi arasında qalmaqal

Məhəmməd Həsənov universitet rəhbərliyinin göstərişi ilə içəri buraxılmadığını deyib; **BSU-nun prorektoru:** "Biz onun şəklini universitetdə lövhəyə vurmuşuq"

Məhəmməd Həsənov

manın adına hörmətlə yanaşdıqlarını və bütün söylənilənlərə rəğmən Məhəmməd Həsənov haq-

qında heç bir mənfi fikir söyləməyəcəklərini bildirdi: "Biz Milli Qəhrəmanın şəklini də universitetdə lövhəyə vurmuşuq. Biz milli qəhrəmanlara böyük hörmətlə yanaşan insanlarıq. Onlar bizim fəxrimizdir. Biz onun haqqında heç vaxt pis fikir söyləmərik. Söyləsək də, bunu Allah yuxarıdan görür. Onun müraciətini mühafizə cavablandırırıb. Ola bilər ki, cavab onun xoşuna gəlməyib və belə bir açıqlama verib".

Prorektor universitetə məxsus şəhər telefonlarının cavab verməsinə də münasibət bildirdi: "Bəzi saytlar isə qeyd ediblər ki, guya bizim universitetdə

zəng vurublar, ancaq borcla bağlı telefonlar işləməyib. Ona cavab olaraq da demək istəyirəm ki, biz artıq rəqəmsal nömrələrə keçmişik. Əvvəlki nömrələri qaytarıb, daha ucuz başa gələn nömrələr almışıq. "599"la başlayan 10 şəhər nömrəmiz var".

Qeyd edək ki, Qəhrəman Məhəmməd Həsənovun universitetə buraxılmaması ilə bağlı yayılan xəbərlərə BSU-nun rektoru Nurlana Əliyevanın köməkçisi Murad Abidov da "qafqazinfo"ya açıqlamasında münasibət bildirib. O qeyd edib ki, rəhbərli-

yi bu məsələdən xəbəri yoxdur, çünki Məhəmməd Həsənov onunla görüşə gəlməyib: "Mühafizəçi Məhəmməd Həsənovdan vəsiqə tələb edib, o isə vəsiqəni verməyib. Belə olan halda mühafizəçi prorektor Əbülfəz Nağıyevlə əlaqə saxlayıb. Məhəmməd Həsənov isə bu təkliflərdən imtina edib və özü universiteti tərk etməyi istədiyini bildirərək oradan uzaqlaşdı".

■ Nərgiz LİFTİYEVA

Türkiyənin Təhsil Şurası: "Qafqaz Universitetinin diplomları tanınmasın"

Türkiyənin Yüksək Təhsil Şurası bir sıra xarici ölkələrdə FETÖ-yə (Fətullahçı Terror Örgütü) bağlı olduğu iddia edilən universitetlərin diplomlarının tanınmamasına dair qərar verib. Virtualaz.org Türkiyə KİV-lərinə istinadən xəbər verir ki, bu sərəya Avstraliya və Polşadan 3, İraq, Albaniya və Kolumbiyadan 2, Türkmənistan, Qazaxıstan, Azərbaycan, İndoneziya, Belçika, Rumıniya, Qırğızıstan, Gürcüstan və Bosniya-Hersoqovinanadan hərəsindən 1 olmaqla, universitetlər daxildir.

Azərbaycandan bu siyahıya Qafqaz Universiteti daxil edilib. Şuranın qərarına əsasən universitetin 2016-cı ilə qədər məzunlarına verdikləri diplomlar, habelə 2015-2016-cı tədris ilinə qədər Qafqaz Universitetinə qəbul olunanların diplomları Türkiyə tərəfindən tanınmayacaq. Yalnız 2016-2017-ci tədris ili və bundan sonrakı illər üçün universitetə qəbul olunan tələbələrin diplomları tanınacaq. Yüksək Təhsil Şurası bunu onunla əsaslandırır ki, ötən il Azərbaycan hakimiyyəti FETÖ ilə mübarizə çərçivəsində Qafqaz Universitetinin rektorunu və professor-müəllim heyətini dəyişdirib.

ADP ilə Ümidin 7 illik ittifaqı yenidən bərpa ediləcəkmi-sədrilər danışdı

"Qarabağ" blokunun buraxılmasında Ümid Partiyası səbəbkar adlandırıldı; İqbal Ağazadə "heç kimlə düşmən deyilik" dedi

Sərdar Cəlalovlu

2009-cu ildə ADP və Ümid Partiyası tərəfindən yaradılan və 2016-cı ilədək fəaliyyət göstərən "Qarabağ" blokunun bundan sonra bərpa edilib-edilməyəcəyi ilə bağlı ADP və Ümid Partiyasının sədriləri "Yeni Müsavat"a açıqlama verib.

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu bildirdi ki, blokun adının necə olması formaldır. Ümid Partiyası ilə də, digər partiyalarla da "Qarabağ" adında blok, ittifaq yaratmaq olar. Əsas məsələ blokə zərurət olması, bütün tə-

rəflərin belə bir blokun yaranmasını zəruri hesab etməsidir. Siyasətdə hər şey gündəmin, dövrün tələbi ilə bağlıdır. Əgər biz görsək ki, belə bir tələb var və ADP ilə Ümid Partiyasının bir blok yaratması zərurətə

İqbal Ağazadə

çevrilib, o zaman "Qarabağ" və ya başqa ad altında blok yaratmaq mümkündür, amma praktiki olaraq bu işin başladılmasına zərurət yoxdur. Biz siyasətlə məşğuluq, ola bilər ki, sabah bir zərurət meydana çıxsın və yenidən Ümid Partiyası ilə fəaliyyətimizi əlaqələndirək, köhnə əməkdaşlığımızı bərpa edək. Yəni burada qeyri-adi, hansısa metafizik hadisə yoxdur. Siyasət realıq elmi-

nin belə bir niyyəti var. Bu baxımdan, nəzəri olaraq blok yaratmaq mümkündür, amma praktiki olaraq bu işin başladılmasına zərurət yoxdur. Biz siyasətlə məşğuluq, ola bilər ki, sabah bir zərurət meydana çıxsın və yenidən Ümid Partiyası ilə fəaliyyətimizi əlaqələndirək, köhnə əməkdaşlığımızı bərpa edək. Yəni burada qeyri-adi, hansısa metafizik hadisə yoxdur. Siyasət realıq elmi-

dir. Reallıq nə tələb edir, ona uyğun da addımlarımızı atmalıyıq".

"Qarabağ" blokunun fəaliyyətinə nə üçün xitam verildi barədə suala cavabında S.Cəlalovlu dedi ki, blokun buraxılması Ümid Partiyasının 2015-ci il parlament seçkilərində "125-lər" adlı bir blokla əməkdaşlığa önəm verməsi ilə bağlı olub: "2009-cu ilin martında keçirilən referendumla bağlı 6 partiyanın iştirakı ilə yaradılmış "Qarabağ və Respublika" blokunun dağılmasından sonra elə həmin il "Qarabağ" siyasi blok ADP və Ümid Partiyası tərəfindən yaradıldı. Referendumdan öncə Ümid Partiyasının üzvləri, sədri İqbal Ağazadə konstitusiyaya antidemokratik dəyişikliklərə qarşı çox aktiv mübarizə aparmışdılar, Ümid Partiyasının MSK-dakı təmsilçisi referendumun nəticələrini tanımamışdı. Referendumdan sonra "Qarabağ və Respublika" blokundakı bezi dostlarımız Ümid Partiyasının qarşısında şərt qoydular ki, bu blokun saxlanması üçün İqbal Ağazadə deputat mandatından imtina etməlidir. Bu yanlış şərtin yerinə yetirilməməsi blokun dağılması üçün bəhanə oldu. Bundan sonra biz qərara gəldik ki, Ümid Partiyası ilə fəaliyyətimizi davam etdirmək haqqında qərar qəbul elədik. Ümid Partiyası ilə "Qarabağ" blokunu təsis elədik. "Qarabağ" bloku 7 il ərzində fəaliyyət göstərdi. Heç bir konfliktə ittiqada olmadıq. Birgə seçkilərdə iştirak elədik. 2015-ci ilin parlament seçkilərində

Ümid Partiyası seçkiyə "Qarabağ" bloku ilə gətmək yox, daha çox yeni yaratdıqları "125-lər" seçki bloku ilə yerdə fəaliyyət göstərmək, onlarla seçkiyə gətmək niyyətini ortaya qoydu. Ümid Partiyası üçün "Qarabağ" blokunun artıq strateji əhəmiyyətinin qalmadığını gördük. Göründü ki, "Qarabağ" bloku ikinci plandadır, "125-lər" Ümid Partiyası üçün önəmlidir. Bundan sonra "Qarabağ" blokunun qalmasına zərurət görmədik".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə isə "Qarabağ" blokunun bərpa edilib-edilməyəcəyi barədə sualımıza cavabında dedi ki, siyasətdə heç bir şey haqqında "heç vaxt" demək mümkün deyil: "Hər şey mümkündür. "Qarabağ" adı ilə və ya başqa ad ilə siyasi partiyaların bloklaşması məsələsində biz hər zaman açıq bir partiyaydıq. Yeter ki, orada dövlətimizin, xalqımızın, demokratikləşmə maraqları üstün maraqlar təşkil etsin. "Qarabağ" bloku da mümkündür, başqa adla da blok yaratmaq mümkündür. ADP bizim dostlarımızın partiyasıdır. Eləcə də digər müxalif siyasi təşkilatlarla da münasibətlərimizdəki kəm-kəsirə baxmayaraq istənilən halda-Azərbaycan məsələsi ilə bağlı bir arada olub birgə fəaliyyət sərgiləyə bilərik. Bu məsələdə bizim heç bir kompleksimiz yoxdur. Bu bir siyasətdir, daimi müttəfiqlər yoxdur, daimi maraqlar var. Amma heç bir halda heç kimlə düşmən olmayacağıq və düşmən deyilik".

■ Etibar SEYİDAĞA

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) İsviçrədəki Cenevrə Ofisində Kipr probleminin həlli ilə bağlı danışıqların növbəti raundu bitmək üzrədir.

BMT-nin nəzarəti altında aparılan müzakirələr üç gündür ki, davam edir. Türk və Yunan Kiprinin liderləri Mustafa Akıncı və Nikos Anastasiadisın iştirakı ilə keçirilən görüşlərdən sonra beşərəfli, yeni təminatçı ölkələr Türkiyə, Yunanıstan və İngiltərənin də iştirakı ilə beynəlxalq konfrans keçirilməsi planlaşdırılırdı. Konfransda BMT Təhlükəsizlik Şurası üzvləri ilə ehtiyac duyulacağı halda digər maraqlı tərəflərin nümayəndələrinin də iştirakı planlaşdırılıb. Bu mövzuda Quzey Kipr Türk Cümhuriyyətinin Azərbaycan nümayəndəsi Ufuk Turganerin münasibətini və gözləntilərini öyrənmək istədik. Məlum oldu ki, yeni ili vətəninə qarşılayan Ufuk xanım hava şəraitinin pis olması səbəbindən Bakıya çox çətinliklə dönə bilib. İmkan düşmüşkən, xanım təmsilçidən digər mövzularla bağlı da suallarımıza cavab aldıq.

- Ufuk xanım, Quzey Kiprdə Cenevrə danışıqlarının yekunlarından gözləntilər nədir?

- İnsanlar nəhayət ki, bir çözüm olacağına ümidlə gözləyirlər. Bugünlərdə hər kəsin diqqəti, gözü, qulağı Cenevrəyə çevrilib. Hamılıqla gözləyirik. Baxsaq, görək nə olacaq. Amma hər kəsin ümidləri çox-

"Hər kəs Kipr məsələsində

"çözüm istəyir"

Ufuk Turganer: "Cenevrədə nə baş verdiyindən xəbərsizik, bizə də hansısa məlumat gəlməyib"

dur.

- Bu dəfə ümidin yüksək olmasının səbəbi nədir?

- Artıq hər kəs usandı və bir həll yolunun əldə olunmasını istəyir. Siyasətçilərin də, sadə insanların da fikri budur ki, xey-

li müddətdir uzanan bu məsələnin həllini, nəhayət, bitirmək lazımdır.

- Siz necə, rəsmi şəxs olaraq sadə insanların ümidini bölüşürsünüz?

- Hazırda durum çox kritikdir, hələlik tərəflərin heç biri bə-

yanat vermir. Hər kəsin diqqəti Cenevrədədir ki, bu gün nə olacaq, hansı nəticəyə gəlinəcək. Çünki bu beşli konfrans uzun zamandır istənilirdi və nəhayət, bu gün reallaşır. Arada zaman fərqi də var. Ona görə də nə baş verdiyindən xəbərsizik, bizə də hansısa məlumat gəlməyib. Türkiyə xarici işlər naziri də nümayəndə heyəti ilə dünən axşam oraya getdi. İnşallah, Kipr Türk tərəfi üçün də xeyirli-uğurlu olar.

- Siz Quzey Kipri ötən ilin əvvəlində tərk etmişdiniz. Budəfəki gedişinizdə nələri müşahidə etdiniz, böhranlı vəziyyət kiprli türklərə nə qədər təsir edib?

- Təbii ki, problemlər var, asan deyil. Orada da daxili çətinliklər var. Amma bu qədər problemlərə rəğmən yenə də Qzey Kipr Türk Cümhuriyyəti mövcud şərtlər daxilində ayaq-

da durmağa çalışır. Hökumətin göstərdiyi yardımlar, dəstək tədbirləri vətəndaşların durumunu müəyyən qədər yüngülləşdirir.

- Demək, Şimali Kipr Cənubi Kiprlə yola birgə davam etməyə hazırdır?

- Təbii ki. Hər kəs Kipr məsələsində çözüm istəyir. Qarşıdakı dövrdə nəticəni biləcəyik və həmin qərara uyğun hərəkət edəcəyik. İndi konkret bir söz söyləmək çox erkəndir.

- Əsas məsələlərin razılaşdırıldığını demək olarmı?

- Yox. Hələlik qəti bir söz deyə bilmərik. Qəti nəse demək risklidir, bu, spekulasiya olar.

- Yağın ki, Quzey Kipr mətbuatı üçün Cenevrə danışıqları əsasdır...

- Şübhəsiz ki. Cenevrəyə böyük bir mətbuat ordusu gəlib. Prezidentimiz, həmçinin baş nazirimiz, xarici işlər nazirimiz də ordadır. Danışıqları olduqca böyük bir heyət təqib edir. Gözləyirik, görək nəticə necə olacaq. Nəticə əldə olundandan sonra bir daha danışıraq.

- Quzey Kiprdən Azərbaycan ünvanlı hansısa mesajlar, gözləntilər varmı?

- Təbii ki, biz qarşıda Azərbaycan dövlətindən daha çox dəstək gözləyirik. Hər zaman üçün mövqeyimiz belədir. Sanksiyalar ortadan qalxsa, şübhəsiz ki, hər iki ölkə üçün

faydalı olar. İnşallah, o gün də gələcək.

- Kiprli iş adamlarının Azərbaycanda iş qurmaq istəyi varmı?

- Bu məsələ hər zaman gündəmədir. Təbii ki, Azərbaycanda iş qurmaq istəyən vətəndaşlarımız, iş adamlarımız var. Amma bir az çəkinirlər. Burdakı vergilər, gömrük məsələsi necə olur deyə, suallar var. Kaş ki, Azərbaycanda işlər qurulaydı. Əvvəlki dövrlərdə Quzey Kiprdən iş adamları bura gəlmişdi, burdan da oraya getmişdilər. Xatırlayıram, 2015-ci ilin sonunda belə qarşılıqlı səfərlər olmuşdu. İş adamlarını araşdırmaq, dəyərləndirmək lazımdır.

- Türk lirasının dollara nisbətində daha da zəifləməsi Quzey Kiprdə ciddi təsir edibmi?

- Təbii ki, dolların, ingilis valyutasının dəyərinin yüksəlməsi bizə də təsir edir. Bizdə də kirələr-filan daha çox xarici valyuta ilə həyata keçirilir. Ona görə də dolların faizinin yüksəlməsi təsirsiz ötüşmür. Artıq 1 dollar 4 lirədən yuxarıdır.

- Hava şəraiti səbəbindən ciddi problemlərlə üzləşmişiniz. Quzey Kiprdə də qar var idi?

- Yox, bizdə qar yoxdur. Günəşli idi. Amma İstanbuldakı təyyarə havaya qalxa bilmədi, uçuşlar bir neçə dəfə ləğv edildi. Nəhayət, üçüncü günün təyyarəsi ilə uça bildik. Ancaq bu təyyarədə də qələbək var idi, bir dənə də boş yer qalmamışdı. Şükür ki, Bakıya yetişə bildik...

□ Elşad PAŞASOY

Tehran Qərblə barışığın bəhrəsini görür

"Airbus" ilk təyyarəni İran şirkətinə təhvil verdi; bu ölkə hansı səbəbdən Avropa şirkətləri üçün yatırım cənnətinə çevrilib?

Iran Qərblə anlaşmanın ilk "meyvələrini dərir". İran hökumətinin "Airbus" firması ilə bağladığı sənədin təhvilə alınması müqaviləsi çərçivəsində birinci uçaq artıq Tehrana göndərilib. "Euronews" telekanalının məlumatına görə, Fransanın Tuluza şəhərində keçirilən mərasimdə 189 yerlik A321 model "Airbus" təyyarəsi "İran Air" şirkətinin prezidenti Fərhad Pərvərişə təhvil verilib. Təyyarənin üzərinə şirkətin emblemi vurulub.

Qeyd edək ki, İran və ABŞ başda olmaqla, "altılıq" ölkələri arasında əldə olunmuş nüvə razılaşmasına əsasən, İslam Respublikasına qarşı sanksiyalar götürülüb. Və bundan sonra İran dünyanın iki ən məşhur təyyarə istehsalı firmaları olan "Airbus" və "Boeng"lə sifariş müqaviləsi imzalayıb. Müqaviləyə əsasən İran hökuməti "Airbus"dan 100, "Boeng"dən isə 80 ədəd sənədin təhvilə alınacağına dair razılaşma imzalamışdır.

"Airbus"un baş direktoru Fabies Berjier Tuluzadakı təhvil-təslim mərasimində deyib

ki, anlaşmaya daxil olan digər təyyarələr yaxın zamanlarda İrana təhvil veriləcək. Qeyd edək ki, bu anlaşmaya əsasən İslam Respublikasına qarşı sanksiyaların qaldırılması İranın embarqo zamanı Qərb banklarından dondurulmuş hesablarından ödəniləcək. Yeni Qərb İrana nağd pul geri verməyəcək, İran isə 30 ildən çoxdur köklü şəkildə yenilənməyən aviaparkını yeniləyəcək.

Qeyd edək ki, bu anlaşma ötən ilin yanvarında İran prezidentinin Fransaya səfəri zamanı əldə olunub. Anlaşmaya əsasən, İran 20 milyard dollar

dəyərində 100 ədəd sənədin təhvilə alınacağına dair razılaşma imzalamışdır.

Bundan başqa, İran dünyanın digər məşhur nəqliyyat təyyarəsi brendi olan "Boeng" firması ilə anlaşma imzalayıb. 16,6 milyard dollarlıq anlaşmaya əsasən ABŞ-in nəhəng təyyarə korporasiyası İrana 80 sənədin təhvilə alınacağına dair razılaşma imzalamışdır.

Qeyd edək ki, bu hadisə İrandan İslam inqilabından sonra Qərblə ilk böyük anlaşmadır. Məhz inqilabdan az sonra İrandan ABŞ səfirliyi hücumu məruz qalaraq işçiləri girov götürülmüş və bundan sonra ABŞ başda olmaqla, dünyanın bir sıra ölkələri İrana qarşı embarqo tətbiq edib. Bu səbəbdən də İrana o tarixdən sonra Qərbdən təyyarə satılmayıb. Nəticədə İran aviasiya parkı köhnəlik və hətta ehtiyat hissə-

lərini qara bazardan baha qiymətə almağa məcbur olub. Nəticədə İrandan aviaqəzalarnın sayı artıb. Son 37 ildə 200-dən çox təyyarə qəzalara baş verib.

Yalnız Həsən Ruhani hakimiyyətə gəldikdən sonra Qərblə danışıqlar bərpa olunub və nüvə anlaşmasından sonra Qərb konsermlərinin qapıları İslam Respublikasının üzünə açılıb. Bu prosesdən ən çox razı qalan isə Avropa şirkətləridir. Çünki İran kimi güclü iqtisadiyyatı, neft-qaz ehtiyatları olan 80 milyonluq bazar Avropa üçün hər zaman cəlbedici olub.

İranda digər üstünlüyü isə digər Yaxın Şərq ölkələrinin eksrəyyətinə fərqli olaraq İrandan sabitlik və iqtisadi inkişaf olmasıdır; burada yatırım üçün əlverişli imkanlar yaradılıb. Məhkəmə sistemi, xarici biznes üçün münasib şərtlər formalaşdırılıb. Üstəlik, farslar Avropanın alman və fransızlar kimi köklü xalqları ilə dərin bağlara malikdirlər, bir toplum olaraq qəbul olunurlar. Bu səbəbdən də İrana qarşı embarqoların götürülməsi Avropanın aparıcı ölkələrinin diqqətini çəkib. Avropanın 100 ən böyük şirkəti İrana yatırım qoymaqla bağlı isteklərini elan edib,

buraya nümayəndə göndərilib. Əgər builki seçkilərdə Həsən Ruhani yenidən seçilsə və Qərbin, xüsusən də ABŞ-in İrandan bağlı siyasi kursu dəyişməsə, İranın Qərb şirkətləri ilə əməkdaşlığı, yatırım qoyulması prosesi sürətlənəcək.

İranda, məsələn, qonşu Türkiyə ilə müqayisədə daha sabit ölkə olması, terrorun bu ölkəyə ayaq açmaması yalnız İran xüsusi xidmətlərinin fəallığı ilə bağlı deyil. Bu amil olsa da, daha mühüm faktor İranın müharibə "cəbhəsini" Suriyada aparmasıdır. Yeni savaş İran sərhədlərində deyil, Tehran məhz bu səbəbdən ilk gündən Suriya savaşına qatılaraq Yaxın Şərqdə dağıdıcı müharibənin öz sərhədlərinə gəlib çatmamış onunla müharibəyə başladı. Bunu İranın bəzi rəsmiləri də etiraf ediblər. Bir neçə gün əvvəl də İranın Ali dini lideri Suriyaya dəstək verməsələr, bu gün Tehrandan savaşmalı olacaqlarını bildirib. İran sava-

şa Suriya torpaqlarında qatılıb və itkiləri də Suriyada verən, ancaq Ruhani yenidən seçilsə və Qərbin, xüsusən də ABŞ-in İrandan bağlı siyasi kursu dəyişməsə, İranın Qərb şirkətləri ilə əməkdaşlığı, yatırım qoyulması prosesi sürətlənəcək.

Türkiyənin isə bu şəkildə maneə vermək imkanı olmadığı deyil. Çünki savaş birbaşa sərhədlərdə başladı, Türkiyə istər-istəməz Suriya münaqişəsinin əsas oyunçusuna çevrildi. Təbii ki, burada hökumətin müəyyən yanlış hesablamaları, dövrün ictimai-siyasi şərtlərinin də təsiri ilə Ankara Suriya münaqişəsinin içində yer aldı, Suriyada müxaliflər dəstəklənən Qərb və ərəb ölkələri Suriyaya dəstəyi Türkiyə üzərindən etdilər ki, bu da son nəticədə Türkiyə üçün hazırkı başağrılı vəziyyəti yaratdı.

□ KƏNAN

Məsləhət kimi

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Hökumət iki il devalvasiya deyişlə süpürüləndən sonra, nəhayət, qərara gəldi manatın baxsını buraxsın. Daha banklara "dolları bu qiymət sat, o qiymətə al" söhbətləri ləğv edilmişdir. İndi banklar özləri bir növ qara bazar olacaqdır. Neçəyə istəsələr alıb-satacaqlar. Əsl azad bazar yaranır. Dəstəkləyirik. Vəhşilik var idi, indi kapitalizm də üstünə gəlsə bəlkə vəhşi kapitalizm qurduq. Yoxsa indikinə baxanda bilmirdin hansı quruluşda yaşayarsan. Rəhbər heyətə və Nazirlər Kabinetinin tərkibinə baxanda adam fikirləşirdi, deyəsən, bizdə hələ sovet hökumətidir. Xalqa baxanda qədim Misirdə ehramların tikintisində işləyənlər yada düşürdü. Bakıya baxanda elə bilirdin indicə Jukov qələbə paradını qəbul edəcək, ölkənin qərbinə baxanda isə "Nuşirəvan və bayquşların söhbəti" əsərini yada salırdın. Hərə bir yandan oğurladığı üçün kleptokratiya da - oğurların hakimiyyəti - deyirdilər. Bunu "Vaşinqton Post" qəzeti yazmışdı, indi əcəb oldu, özləri həmin vəziyyətə gəlirlər, Trampın prezidentliyi yaşayıb bizim günümüzə düşərlər, inşallah. Ancaq tema bu deyildir.

Bu aradakı müddət manata üzməyi öyrətmək üçün sərf olundu, məşqçi də, məşallah, Elman müəllim olduğu üçün indi milli valyutamızı olimpiadaya buraxsan Maykl Felps boğar. Manat hazırda çox gözəl üzür. Heç batmır. Düzdür, bəzi xaricdən maliyyələşən qara qüvvələrin rəyinə görə manatın hazırda böhran dənizinin bulanaq dalğaları üzərində serfinq yapması onun çəkisizliyi ilə bağlıdır. Yeni manat elə zəif, ölüvay valyutaya dönüb ki, artıq onu batırmaq mümkün deyildir. Saman çöpü də batmır, misal üçün. (Burda suda batmayan başqa maddələr də ağılıma gəldi, ancaq yazmıram, məqaləmin içindən pis iy gələr). Biz o ekspertlərə inanmırıq. Ehsan müəllim demişkən, aldıkları nəfəs də yalandır bəzi adamların. Doğru nəfəs üçün hərdən bulvarda gəzişmək zəruridir.

Sözləşməsi, nəfəs almaq qripə yoluxma riskini artırır, çalışın bu aralar nəfəs almayın. Bu məlumatı Səhiyyə Nazirliyi yayıbdir. Nazirliyin baş epidemioloqu İbadulla Ağayev deyib ki, balkonda siqaret çəkməyin, qonağı ötürəndə nazik paltarla küçəyə çıxmayın. (Bəs nə oldu, Səhiyyə Nazirliyi siqaretin ümumiyyətlə səhhətə ziyan olduğunu qutuların üzərində bəyan edirdi? Bunu necə anlayacaq? Bəlkə birinin qonağı gəlmir, o nə etsin?)

Sağ olsunlar. Böyük irəliləyişdir. Camaat iki aydır qınılır, nazirlik isə öncə ümumiyyətlə qripi inkar edirdi. Sonra dedilər düzdür, burnu axanlar var, ancaq soyuqdəymədir, qrip deyil. İndi nəhayət, deyiblər qripdir. Yaya qəddər nazirlik məsələni tam müəyyən edər, inşallah. Bəlkə də məlum olacaq üstümüzə ebola, Sibir xorası, nə bilim, taun epidemiyası keçib, bilməmişik. Ümid edək səhven kiminsə burnunu kəsib qulağına tikməzlər. Qulaqdan nəfəs almaq bir az çətin axı. Yox, əgər mütləq burun kəsilməlidirsə heç olmazsa göbəyimizə tiksinlər, isti qalsın.

Ümumiyyətlə, atalarımız demişkən, məsləhətli don gen olar. Keçən il işıq pulu qalxanda hörmətli iqtisadçı ekspertimiz Qubad İbadoğlu xalqa dəyərli məsləhət verdi, dedi, indən belə telefonunu enerji ilə kompüterdən doldurun. Nə sirdirsə, o vaxtdan bəri mənim telefonum ancaq kompüterdən enerji yığır. Möcüzədir. Qubad müəllim bir də demişdi ki, evdə bir gözünüzü lentlə bağlayın, o zaman işıq pulu az yazır.

Belə məsləhətlər mənə adətən bir anekdotu xatırladır. Bir yoxsul gəlir həkimə, həkim buna dərman yazır, deyir gündə 3 dəfə yeməkdən sonra atarsan. Adam deyir, həkim, çox sağ ol, bəs bu gündə 3 dəfə yeməyi hardan tapım?

Yeri gəlmişkən, uca millətimiz də belə quru-quru məsləhətlərin əslində gülünc olduğunu yaxşı dərk etdiyi üçün adətən kiməsə nəse öyrədəndə "Məsləhət vermək kimi olmasın..." girişilə başlayır. Bu, şüurlu olaraq məsləhətə etirazdır.

Yazımı isə tələblik dostum, gözəl insan Məsləhət bəyə - əbədi kafedra müdirimiz Məsi müəllimə ithaf edirəm. Çox yaşa, bəy.

Dağılıq Qarabağ probleminin həll olunmamış qalması sövq-təbii Azərbaycanı - ərazisinin 20% -i işğala məruz qalan ölkəni öz hərbi qüdrətini artırmaq zorunda qoyur. Prezident İlham Əliyevin bu xüsusda Nazirlər Kabinetinin son toplantısında söylədikləri təcavüzkar Ermənistan və onun havadarlarına xəbərdarlıq sayıla bilər. Bu, həm də onun anonsudur ki, müharibə hələ bitməyib, Bakı işğal rejimi ilə sonsuzadək barışmaq niyyətində deyil və işğalçı tərəf ərazilərin geri qaytarılması haqda ciddi düşünməlidir.

Prezidentin bu mövzuda fikirləri xarici medianın da diqqətinin çəkib. Məsələn, Rusiyada nəşr olunan nüfuzlu "Nezavisimaya Qazeta" yazır: "Azərbaycan öz hərbi potensialını artırmaq üçün əlavə tədbirlər görür. Bu il hərbi xərclər artırılacaq. Bu barədə prezident İlham Əliyev bəyan edib. Dövlət başçısı bildirib ki, ölkə müharibə vəziyyətindədir və böhrana, neftin qiymətinin düşməsinə baxmayaraq, ordu müasir silah-sursat və hərbi texnika ilə təmin edilir. Bakı hərbi qüdrətini artırmaqdan imtina etməyəcək. Cari ildə müdafiə və milli təhlükəsizliyə ünvanlı büdcə xərcləri ötən ilə müqayisədə 167 milyon manat və ya 6.9% artıb və 2.9 milyard manat təşkil edəcək. Bu - təxminən 1.8 milyard dollardır".

Nəşrin yazdığına görə, bu vəsaitlərin sanballı hissəsi yeni silahlar və hərbi texnikanın alınmasına sərf olunacaq: "Bu barədə İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin toplantısında bildirdi. "Bu gün Azərbaycan ordusu həm döyüş qabiliyyəti, həm də texniki təchizat baxımından dünyanın güclü orduları sıyahısına daxildir" - Əliyev bildirdi. Prezident onu da dedi ki, Bakı yüksək dəqiqliyə və dağdıcılığa malik ən müasir silahlara malikdir. "Onların bir hissəsi nümayiş etdirilib, digər hissəsi isə yox. Onlar lazım olan vaxtda və yerdə nümayiş etdiriləcək".

Qəzet daha sonra İlham Əliyevin hakimiyyətə gəlişi ilə Azərbaycanın hərbi büdcəsinin artmağa başlamasına diqqət yönəldərək qeyd edir: "Nüfuzlu hərbi nəşrlərin statistik məlumatlarına görə, 2003-2007 və 2008-2012-ci illərdə Şərqi Avropa ölkələri tərəfindən hərbi təyinatlı məhsulların idxalı 21% artıb. Bu da əsasən Azərbaycanın hesabına baş verib. Azərbaycan regionun yeganə ölkəsi olub ki, hərbi idxalı 155% artıraraq, dünya idxalçılarının sıyahısında 48-ci yerdən 35-ci yerə qalxıb. Bakının hərbi texnika, ölümcül silahlar və reaktiv qurğular aldığı ilk beşlik ölkələr Rusiya, İsrail, Pakistan, Ukrayna və Türkiyədir. Bu yaxınlarda İsrail baş naziri Benyamin Netanyahu'nun Bakı səfəri zamanı bəyan edildi ki, Azərbaycan İsraildən 5 milyard dollar həcmində silah alıb. Rusiya ilə ölkəki illər ərzində silah dövriyyəsi də təxminən eyni həcmdə olub. İsrailə Azərbaycan arasında imzalanan son

Azərbaycanın yeni hərbi doktrinası gündəmi dəyişir

"Qarabağda müharibə qaçılmaz olacaq..."

Rusiyanın nüfuzlu nəşri

Azərbaycanın öz hərbi qüdrətini durmadan artırması və prezident İlham Əliyevin son xəbərdarlıqları xarici medianın diqqətində; **Londondakı analitik mərkəzin eksperti: "Bakı və Moskva anlaşsa, Ermənistan zorla sülhə məcbur ediləcək..."**

kontraktlardan biri isə "Dəmir günbəz" raketdən müdafiə sistemidir. Bunlarla yanaşı, ölkənin Hərbi Sənaye Nazirliyi də silahlı qüvvələri müasir hərbi məhsullarla uğurla təmin edir. Bu yaxınlarda nazir Yavər Camalov jurnalistlərə bildirib ki, artıq "Zərbə" pilotsuz uçan aparatlar və kəşfiyyat-müşahidə aparatları uğurla sınaqdan çıxarılıb. Bu silahların istehsalı qurumun müəssisələrində qısa müddətdə təşkil edilib. Nazirin sözlərinə görə, yaxın zamanlarda onların kütləvi istehsalına başlanacaq".

Rusiya nəşri sonda rəsmi Bakının ölkənin müdafiə qabiliyyətini möhkəmlənməsi və öz hərbi potensialını artırmağa bunca böyük vəsaitlər ayırmasını həll olunmamış Dağılıq Qarabağ konfliktini əlaqələndirib. "Ekspertlərə görə, bu problem öz həllini tapmayınca, Azərbaycan öz silahlı qüvvələrini gücləndirmək zorunda qalacaq və əgər sülh danışıqları gözlənilən nəticələri verməzsə, Bakı işğal altındakı əraziləri

hərbi yolla azad etmək hüququnu özündə saxlayır", - deyərək əlavə edib.

***
 Danışıqlar səmərə verməzsə, yeni müharibənin mümkünlüyü məsələsi analitik mərkəzlərdə də ciddi təhlil mövzusu olur. Londondakı "Janes Intelligence" analitik mərkəzinin müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri üzrə aparıcı eksperti Lilit Gevorqyan bu xüsusda hərbi əməliyyatların bərpasını yüksək ehtimallı hesab edir.

"Əgər Moskva və Bakı razılığa gəlsə, erməni ictimaiyyəti isə bu anlaşmaya qarşı olsa, o zaman mümkündür ki, Qarabağ münafiqsinin həlli məcburi qaydada olsun - yəni sülh və daha qanlı hücum hesabına reallaşsın. Əlbəttə ki, Bakı bunu Moskvanın rüsxəti ilə edəcək. Bu isə problemin paket həll tərəfdarı olan ermənilər üçün əsas olacaq ki, cəmiyyəti inandırınlar ki, Ermənistan "DQR"-i hazırkı sərhədlər daxilində saxlamaq iqtidarında deyil", - deyərək erməni

ekspert 1 in.am saytına müsahibəsində qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, Dağılıq Qarabağ nizamlanmasında erməni tərəfi yeni baxışa, azad seçkilər nəticəsində formalaşan və Rusiyaya müqavimət göstərə biləcək hakimiyyətə ehtiyac duyur. "Əfsus ki, 2017-ci ildə Ermənistanın müstəqil dövlət olaraq səlahiyyətləri zəifləməkdə davam edəcək. Rusiyanın ona təsirləri isə artacaq. Ermənistan iqtisadi və milli təhlükəsizlik baxımından daha həssas olacaq" - Gevorqyan əlavə edib.

Məsələ də ondadır ki, işğalçı Ermənistan sahə ilə Qarabağla bağlı söhbətini bir az daha itirir. Bu isə o anlama gəlir ki, əgər doğrudan da Bakı və Moskva öz aralarında anlaşsa, Ermənistan zorla sülhə məcbur ediləcək. Bu - iki yolla mümkündür: ya dinc yol seçiləcək, ya da Rusiya müqavimət göstərəcəyi təqdirdə işğalçı cəzalandırmaq üçün Bakıya mane olmayacaq.

□ Siyasət şöbəsi

2017-ci il Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll perspektivi baxımından nə vəd edir? Bölgədə və dünyada gedən proseslər, Donald Trampın ABŞ-in yeni prezidenti qismində fəaliyyətə başlaması və ABŞ-Rusiya münasibətlərinin xarakteri konfliktin nizamlanmasına müsbət təsirlər göstərəcəmi? Bəs müharibə riski, sülh imkanları ilə müqayisədə necə olacaq? Dağlıq Qarabağ mövzusunda siyasi təhlilçiləri indi ən çox düşündürən suallar əsasən bunlardır desək, yanlışdır.

İl təzə başlasa da, hələ ki sülh danışıqlarında pozitiv dinamika gözə dəymir. Ermənistanın parlament seçkiləri kampaniyasına girməsi də danışıqların "donunun açılmasına" başqa yandan əngəl yaradır. Bir şey dəqiqdir ki, nizamlama prosesinin bu il də dalanda qalması, XİN başçıları və prezidentlər səviyyəsində görüşlərin uzun müddət reallaşmaması müharibə ehtimalını gücləndirəcək.

Yeni, genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar isə konfliktə cəlb olunmuş global güclərin heç birinə sərf eləmir. Bu üzdən ehtimal eləmək olar ki, həmin güclər (Rusiya, Qərb) heç olmasa, savaşa ehtimalını sıfırlamaq üçün müəyyən minimum addımlar atmaq zərurətində qalacaq. Söhbət problemin həllində sıçrayışlı dönüşdən gedir. 2017-ci ildə, nəhayət, bunun şahidi olacağıq mı? Hələlik bu yöndə ümidverici məqamlar elə də çox deyil. ATƏT-in Minsk Qrupunun köhnə-yeni həmsədrələrinin də nə vaxt hərəkətə keçəcəyi belli deyil.

Bu arada ATƏT-in yeni icraçı katibi, Avstriyanın xarici işlər naziri Sebastian Kurz ATƏT məkanında münaqişə zonaları ilə bağlı fikirlərini bildirib. Onun sözlərinə görə, ATƏT regionunda davam edən münaqişələrin hərbi yolla həlli yoxdur. Bu sözləri o, ATƏT Daimi Şurasında Avstriya sədrliyinin prioritetlərini açıqlayarkən deyib. Nazir qeyd edib ki, münaqişələrin siyasi yolla həllinə nail olmaq üçün daha çox dialoqa ehtiyac var. Kurz münaqişələrlə yanaşı, ATƏT məkanında terrorizm və radikalizmin təhlükəsizliyə böyük təhdid olduğunu, buna qarşı mübarizənin gücləndirilməsinin vacibliyini də vurğulayıb.

***

Lakin heç sübhə ki, sülh ləngidikcə, müharibə ehtimalı da artacaq. Çünki istənilən sülhün alternativ müharibədir. Ötən ilin aprelinde təmas xəttində baş verən məlum hadisələr buna şübhə yeri qoymadı. Yeri

gəlmişkən, apreldəki 4 günlük müharibə Ermənistanın ordusu ilə bərabər, iqtidarını da çətin vəziyyətə salıb. 4 gün davam edən savaşa silahlı qüvvələrimiz tərəfindən düşmən ordusuna layiqli cavab verilib.

Ekspertlərə görə, bu savaştan sonra Azərbaycan ordusu uzun illərdən sonra Ermənistan tərəfindən yaradılmış məğlubedilməzlik mifini tamamilə darmadağın edib. Ordu hər an müharibəyə hazır vəziyyətdə olan psixoloji durumdadır. Lakin hələ ki Azərbaycan işğalda olan torpaqlarını sülh yolu ilə azad etmək yolunu tutub. İşğalçı Ermənistan isə hər zamanki kimi müxtəlif bəhanələrlə Qarabağ münaqişəsinin dinc yolla tənzimlənməsi prosesindən boyun qaçırmaqda davam edir.

Bundan əlavə, prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında çıxışı zamanı Qarabağ məsələsinə də toxunaraq bildirdi ki, Azərbaycan mövcud status-kvo vəziyyəti ilə heç zaman barışmayacaq. "Aprel döyüşləri həm bizim parlaq qələbəmizdir, həm bir daha Azərbaycan dövlətinin gücünü göstərdi, həm də bir daha göstərdi ki, biz heç vaxt bu vəziyyətlə barışmayacağıq. Biz bütün təxribatlara layiqli cavab verəcəyik. Eyni zamanda illər boyu Ermənistan tərəfindən yaradılmış mif tamamilə darmadağın edildi. Xaricdən silahlar, pullar, digər yardımlar olmasa, onlar bir həftə ərzində bizim qabağımızda duruş getirə bilməzlər. Bunu özləri də etiraf edirlər. Biz bunu çoxdan bilirdik", - deyərək prezident qeyd edib.

Bəs vəziyyətin inkişafı nə vəd edir, hərbi əməliyyatlar təzədən bərpa oluna bilərmi? Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov "Yeni Müsavat"ı açıqlamasında bildirdi ki, proseslər bu cür davam edəcəksə hər şey baş verə bilər: "Çünki 2016-cı ilin aprelindən bəri Azərbaycanın

Sülh danışıqlarında sıçrayışlı dönüş... olacaqmı?

Hərb, yoxsa sülh dilemması təzədən gündəmə qayıdır; önümüzdəki aylar hərbi əməliyyatların bərpası baxımından kritik dönəm olacaq; **hərbi ekspert:** "Vəziyyət belə davam eləsə, hər şey baş verə bilər..."

gözləntiləri özünü tam olaraq doğrultmadı. Beynəlxalq qurumlar, xüsusilə də rəsmi Moskvanın Ermənistanı heç bir təsir göstərməməsi, əksinə, onu silahlandırması deməyə əsas verir ki, cəbhə bölgəsinin istənilən nöqtəsində gərginlik baş verə bilər. Necə ki, dekabrın sonlarında Ermənistan tərəfinin təxribatının şahidi olduq. Tovuz istiqamətində yaşananlar onu deməyə əsas verir ki, artıq istənilən nöqtədə bu gərginlik yaşana bilər. Hətta istisna etməm ki, düşmənin həyasızlığı o səviyyəyə çatdı ki, prezidentin də səfər etdiyi Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun nəzarət etdiyi müdafiə zolağında müəyyən gərginliklər yaşandı. Prezident Nazirlər Kabinetinin iclasında düşməne və onun havadarlarına artıq mesaj verdi ki, vaxtı uzatmağın mənası yoxdur. Bildirildi ki, Azərbaycan tərəfi kifayət qədər ciddi silahlar alıb. Hesab edirəm ki, bütün parametrlər üzrə Azərbaycanın əldə etdiyi silah-sursatlar müasir olduğu üçün, düşmənin sahib olduğu silah-sursatdan qat-qat güclüdür və yüksək iş qabiliyyəti var. Güclü silahlarımız çoxdur və onlardan lazım olduğu zaman, müvafiq yerdə istifadə edəcəyik".

Ekspert bu il də aprel hadisələrinin təkrarını mümkün hesab edir: "Azərbaycan beynəlxalq qurumlara bir daha beyan edir ki, status-kvonun dəyişməməsi Azərbaycanı razı salmır. Bu, dəyişməlidir və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü təmin olunmalıdır. Azərbaycan prezidentinin, müdafiə nazirinin açıqlamaları onu deməyə əsas verir ki, vəziyyət belə davam edəcəyi təqdirdə Azərbaycan bütün mümkün variantlardan, ən əsası da güc amilindən istifadə edəcək. Prezident bir həftə məsələsini deməklə də məhz Ermənistanı eşitdirdi ki, Rusiya və digər xarici güclərə arxayın olmasınlar. Onları kimse müdafiə edəcəksə, Azərbaycana da öz ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün hüquqi haqqı verən sənəd, BMT Təhlükə-

sizlik Şurasının dörd məlum qətnəməsidir. Heç kimdən icazə alan deyilik və kifayət qədər səbir nümayiş etdirmişik".

Ermənistanın da ötən il-dən etibarən hərbi hazırlıq səviyyəsini müəyyən qədər artırmasını nəzərə alıqda bu il yaz savaşı başlarsa, bunun nəticələri barədə ekspert aşağıdakıları söyləyib: "Əvvəla, onu qeyd etmək lazımdır ki, ötən ilin aprelinde heç tam şəkildə döyüşlər də olmayıb. Biz onu döyüş kimi təqdim etsək də, əslində vəziyyət başqa idi. Belə ki, biz düşmənin təxribatının qarşısını alıb, öz xüsusi təyinatlılarımızı xilas etmək əməliyyatı həyata keçirmişik. Proseslərə də demək olar ki, hərbi dil ilə desək, bütün qoşun növləri cəlb olunmamışdı. Yeni müharibənin öz qaydaları var. Artilleriya

hazırlığı, döyüş vertolyotları, sonra isə piyadaların və texnikanın hərəkəti olmalıdır. Apreldə biz, heç bir böyük güc tətbiq etmədən, şəxsi heyətin cüzi hissəsini proseslərə cəlb etmişdik. Bütün bunlara baxmayaraq, sözsüz ki, ötən il ərzində Ermənistan da boş dayanmayıb. Xüsusilə də yaxın işğal olmuş ərazilərdə xeyli silah-sursat toplayıblar. Müharibə başlayacağı təqdirdə bizim də itkilərimizin olacağı mümkündür və olacaq. Müharibə qanunlarına görə hücum edən tərəf daha çox itkilər verir. Hər şey komandirlərin bilik və bacarığından asılıdır. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi, silahlı qüvvələrimizin bütün qoşun növləri bilir ki, düşmən apreldə gözlemədiyi halda Azərbaycan əsgərinin gücünü gördü. Ona görə də ötən aylar ərzində kifayət qədər savaşa hazırlaşılıblar. Biz haqq uğrunda döyüş aparacağıq. Ermənilərin isə nə uğrunda döyüş aparacağı anlaşılmır. Hər gün ermənilərin ziyanına işləyir. Əsgərləri bizim işğal olunmuş ərazilərimizdə həyatlarını itirirlərsə, sabah Ermənistan əsgər anaları bunun hesabını hökumətdən soracaq".

Artıq erməni toplumunda bununla bağlı narazılıqlar açıq xarakter almaqdadır. Getdikcə daha çox sadə erməni öz övladının kriminal Sərkisyan rejiminin hakimiyyət maraqlarının güdazına vermək, orduya, işğal altındakı Azərbaycan ərazilərinə gəndərmək istəmir. Bakıda ötən ilin noyabrında narazı ermənilərin iş-tirakı ilə keçirilən sülh konfransı və onun ardınca imzalanan Bakı Sülh Platforması, bu platformaya qoşulan ermənilərin sayının getdikcə artması da eyni tendensiyadan xəbər verir.

Yadımdadır, Hillari Klintonla Donald Tramp arasındakı seçki marafonunu canlı şəkildə izləmək üçün Bakıdakı ABS səfirliyi "Hyatt Regence" hotelində hər cür... inanın, hər cür şərait yaratmışdı. İçəridə toxdayıb özümə gələn vaxt gördüm kənarında Donald Trampın karton müqəvəsi bayaqdan intizarla yolunu, salamımı gözləməkdədir.

Trampla yanaşı durmaq, bəri başdan deyirəm, çoxlarına sərf deyil. Əvvəla, boyda fərqlər anında üzə çıxıb, səni gülməli vəziyyətə salacaq. İkincisi, ən vacibi, deyəsən, burda Tramp aşıqları sayca azlıqda idi...

Məclisdə özümdən başqa tumluq bir Trampərəst aşkarlamadığım üçün gedib dayanıram "FOX NEWS" monitoru tərəfdə. Burda, vallah kimsə yoxdur. Azərbaycan müxalifəti yekdilliklə Hillari Klinton ətrafında sıx birləşərək saat 10:00-u səbirsizliklə gözləyirdi. Bu vaxt, səfir Robert Sekuta, əlində sıxdığı boş qədəhi, nəhayət, süfrəyə qaytardı. Səhnəyə cəld sıçrayıb ordan seçki qalibini elan edəcək guya.

Ortada Milad bayramı havası əsirdi elə bil. Hillari, deyəsən, "Qar qız"ıdı, Tramp isə Şaxta baba...

Qəfil, havada ildırım çaxdı elə bil. Robert Sekutanın ətrafından müxalifətçilər silinib hakim iqtidar komandası-Səməd Seyidov, Asim Mollazadə, Fudad Muradovla əvəzləndi bir göz qırpmında. Səfir Sekuta, anında, "uf" belə demədən, ətrafındakı fəxri müxalifət qarovulunu başqası-iqtidar keşikçiləri ilə əvəzləyib başladı telekamaralara gülümsəməyə.

***

Donald Tramp öz saysız qəribəliklərini başqalarına sevdirməyə, fərqi-fərqli cəhətlərini ictimailəşdirməyə, görəcəksiz, gecələr yata bilməyəcək. Tramp, əslinə qalsa, həqiqətən az yatır-cəmi dördcə saat bədir ki, gözünün acısını alsın. Səhər obaşdan durdumu, gedəcək qolf oynamağa. Başı ağ şapkalıdısa, demək, ovqatı elədir. Zordur... Belə vaxtlar o adətən çox mülayim, səxavətli dir. Cəmiyyətə tam açıqdır.

Ancaq bu açıq səma, bir göz qırpmında buludlu havayla əvəzlənə bilər. Azərbaycan siyasi elitasını bəri başdan xəbərdar edirəm ki, Trampla təmaslar zamanı bunu qulaqlarına sırğa edib assınlar. Trampın qara şapkalı vaxtında nəbadə...nəbadə onunla oynamaq, danışmaq azarına düşsəz haaa... İctimai-siyasi, şou-biznes aləmlərinə kobud müdaxilələri də onun ancaq...ancaq bax bu psixoloji kompleksi ilə-fərdiliyini ictimailəşdirmək azarı ilə ələqədar. Psixoterapevtika əlində buna "nərgiz kompleksi" deyilir, unutmayasız. Belələri,

Ag Evdə tək-Trampın portret ştrixləri - Həmid Hərisçi

Vaxtilə "Evdə tək"də epizodik rolda oynayan Amerika prezidenti üçün əsl film indi başlayır...

möhkəmcə şan-şöhret sevdəsindədirlər. Yuxudadırlar, nəinki realıqda. Kino qəhrəmanı olmaq ən böyük arzularıdır. Hollivud aktyor məktəbi, De Niro-zad qələt edir bu baxımdan Trampın yanında. Görəcəksiz, tezliklə o, Hollivudla Ağ Ev arasındakı uzun məsafəni xeyli qısaldacaq. Camaat, Hollivud filmlərindən nəzərlərini kənara çəkib əsl filmi Donald Tramp ifasında qəbul edəcək. Tramp bütün bunlara çoxdan...lap çoxdan...hələ 90-cı illərin əvvəlində "Evdə tək" filmində ifa etdiyi epizodik xırda roldan hazırdır. Filmde az yaşlı Kevin Makklaster, Milad gecəsi vaxtı yolunu azıb Nyu-Yorkun düz mərkəzində aşkarlayır özünü. Ucaboy birisinə yaxınlaşıb "Plaza Hotel"də qeydiyyat masasının ünvanını soruşur. Cavab qısa səsələnir-"Düz gedib sola burulun".

Filmə o vaxtlar baxarkən hardan biləydik ki, ekranda cəmi bir-cəmi saniyə parıldayan həmin bu hündürboy kişi sonralar Amerikanın prezidenti seçiləcək. Bütün dünyanı məcbur edəcək ki, həmin epizoda bir də diqqətlə, saatlarla baxsın.

***

Səbirli olun. Mövzuya hələ nöqtə qoymamışam. Məşhur sovet kinorejissoru, "Brilyant əl" filminin müəllifi ölməz Leonid Qayday da Donald Trampa şəxsi simpatiyasını gizlətməyi bacarmayıb. Qayday "Deribasovskda hava

yaşadı və ya Brayton-Biçdə yenə yağışlar yağır" filminin son titrlərində tarixə düşəcək öz səmimi etiraflarını qeyd edib: "Çəkiliş heyəti, cənab Doland Trampa, "Tac-Mahal" kazinosuna, habelə Nyu-Cersi ştatı rəhbərliyinə çəkilişlər zamanı göstərdikləri qayğıya görə dərinləndirən minnətdarlıq bildirir".

Zaman qum saatında axan çaydır. Böyük rus rejissorunun tarixə həkk etdiyi bu qanadlı aforizmin yanına sonralar rus-prezident Vladimir Vladimiroviç Putin də öz imzasını qoymağı unutmur. Demək istəyirəm ki, Tramp-Rusiya mövzusu çoxdan başlayıb indiyədək davam edir. O, Şərqi Avropa, Rusiyaya öz simpatiyası ilə seçilir. Kapitoliyada hökm sürən ənənəvi anqlo-saks rusa-fobluğu ona yaddır. Trampın üç arvadından ikisinin slavyan mənşəli olmasını da (ikinci arvadı İvana çex, indiki arvadı Milena sloven mənşəlidir) biz məhz bununla izah edilməlidir. Donald Trampa, qohum-qardaş əhatəsində "Don" deyər müraciət edənlər arasında, şükür, Azərbaycan iş adamları da var. 2013-cü ildə Ağalarovlar ailəsinin dəvəti ilə Moskvaya gələn "Don", burda öz qədim arzusunə-istəyinə yetişərək, dünya çapında gözəllik yarışması keçirdi. Qisası, Donu Rusiyaya bağlayan amillər bir deyil, iki deyil. Siyahıda rus gözəlləri də mövcuddur.

***

Burda həm də Trampın alman mənşəyi öz son, qəti sözünü deyib, mənəcə. Hələ uşaqlıqdan öz dəcəlliyi, ipə-sapa yatmamağı ilə yadda qalan Trampın almanpərəst atası bir dəfə möhkəmcə döyüb. Salıb təklikləri altına. Sonra bu zavallı 13 yaşlı uşağı adı "Kyu Forest" məktəbindən çıxardıb. Deyib "Zarafat qurtardı. Səni göndərirəm internata. Nyu-York Hərbi Akademiyasına".

Yuxudan erkən saatlarda durmağı Tramp bax o zamanlardan öyrənərək indiyədək uğurla davam etdirir. Qolf oyununa, reqbiyə, beysbola, qısa-sı hər cür idman növünə mara-

Həmyaşdılarının Vyetnam müharibəsinə nifrəti, kosmopolitizmi, habelə digər incə nüanslar alman qayda-qanununa öyrəncəli Trampa xoş gəlir. Birtəhər görünür. Gələcəkdə bu hislər onda bir zaman yatıb sonra yenidən oyanacaq. Son seçkilər zamanı tale onu yenidən sanki 60-cı illərə qaytarıb Hillari Klintonla üzbəüz, tək-tək qoyduğu zaman, həə...Tramp təzədən o günlerini xatırlayacaq.

Ovaxtkı Klintonlara uduzan Tramp bu dəfə hissələrə qapılıraq geriye addım atmayacaq. Əksinə, ovaxtkı bütün acılarını xatırlayaraq Klintonlara, demokratlara, liberallara, sosialistlərə qarşı öz qələbə

nesinə qatılıb tez zamanda böyük uğurlar, qazanclar götürür özünə bu sahədə. Daha, bir nöqtədə dayanmaq istəmir.

***

70-cilərdə Tramp, Manhattan fatehi azarına düşərək Nyu-York tikinti maqnatları sırasına daxil olur. Bir-birinin ardınca ölkənin bir çox ünvanlarında orta təbəqəyə uyğun çoxmərtəbəli göydələnlər ucaltmağa başlayır. Qəsr tikmək, qüllə sahibi olmaq azarı, deyilənə görə, Trampın uşaqlıqdan gözündə qalmış nakam arzusuymuş. Həyatının Manhattan dövründə Tramp bu uşaqlıq komplekslərini uğurla reallaşdırır. Okean sahillərini

ğı da təhsil aldığı Nyu-York Hərbi Akademiyasından başlayır. Hərbi təhsil zamanı, 1964-cü ildə o özü kimi dəcəllərdən böyük bir bölük yaradaraq, onlara iri hərbi addımlarla, nizamlı şəkildə yürüməyi öyrədir. Amerikalılar üçün sülh mənasını verən "Barışqı günü" bu şəxsi heyətin başında 5-ci Avenyuda peyda olaraq əvvəlcə valideynlərin, sonra bütün Amerikanın məhəbbətini qazanır özü üçün. Daha bundan sonra dayanmır.

Elə hey addımlayır...addımlayır... Gəlir yetişir son seçkilərdəki fəniyyətə. Gövdəsi, ayaqları arxada qalsa da, sinəsi ilə qırmızı lenti parçalamağı bacır.

Məhz həmin 60-cı illərin ortasında eyforiyaya qapılmış Tramp, hərbi təhsilini aktyor sənəti ilə əvəzləmək, Hollivud məktəblərindən birinə daxil olma barədə çiy xəyallara qapılır.

Lakin sonra nəse baş verir bu dəcəl uşağın beynində.

özünü qoyacaq ortaya. Və...

Və qələbə çalacaq bu nihilistlər, liberallar dəstəsi üzərində.

Yeni həm də liberal Azərbaycan müxalifəti üzərində.

***

Həmin dövrdə Amerika gəncliyi Klintonlar ailəsi nümunəsində başdan-ayağa nihilizmə, inkarçılığa, hippiliyə, sosializmə, demokratiyaya aludəydi. Tramp kimi idman həvəskarları, ordu, nizam-intizam aşıqları gülməli görünürdü cəmiyyətdə. Belələrini satqın, yaltaq, qaragüruh adlandırıb ayrı-seçkiliyə, təzyiçə məruz qoymaq, artıq öz dövrünün bir növ adətine çevrilmişdi.

Həmin vaxtlar-60-cı illərin axırlarına yaxın, Tramp, Amerika vətəndaş cəmiyyətindən, hippilərdən, ümumiyyətlə, gənclikdən inciyərək sözün əsl mənasında depressiyaya düşür. Əlacı biznesdə taparaq atasının yardımı ilə tikinti biz-

dəki qumluqlarda göydələncaldan körpələr sayığı, bütün Amerikanı öz yeni hündür qəsrləri ilə valeh edir. Kiçik oğlu Berrona, belə göydələnlərin birində bütöv bir mərtəbə hədiyyə edən Tramp, onu başdan-ayağa uşaq oyuncaqları ilə doldurub. Desələr ki, bu oyuncaqlarla Berrondan çox Trampın özü oynayır, mən buna iyne ucu qədər də təəccüblənmərim.

Yeni öz fərqi-fərqli komplekslərini ictimailəşdirmək ehtirasını Tramp həmişə bu və ya digər şəkildə həyata keçirməyə bacır. Oyuncaq arzusu da, deyəsən, onun hələ də ən nakam arzusu olaraq qalır.

***

Siyasətdə də bu, mən sağ, siz salamat, görəcəksiz, sözün əsl mənasında təkrarlanacaq. "Vaşinqton bataqlığını qurutmağa" söz vermiş bu həmişəyaşıl qəhrəmana qarşı mənim nədənsə böyük simpatiyam var.

İnanıram ki, o, Bakıda tək-cə yerli oliqarxlarla deyil, həm də bizim kimi öz təəsübkeşləriylə də görüşəcək.

Azərbaycanın maraqları, mənəcə, Tramp dövründə ziyan görməyəcək. Əksinə, bu dövrdə fürsətdən istifadə edib Hesperid bağlarından Herakl kimi qırmızı almanı dərmək olar.

Sadəəcə, biz gərək indidən aydın bilək ki, nədir bizim üçün həmin o qızıl alma?

Tramp, çoxlarından fərqli olaraq, bu qızıl almanı çox real bilir.

Qırmızı almaların, oyuncaqların sahibi indi məhz odur axı.

Barak Obamanın 2008-ci ilin yanvarın 21-dən başlanan prezidentliyi bir həftə sonra rəsmən başa çatır. ABŞ prezidenti olan şəxsin fəaliyyətinin təkə ABŞ-a aid olmadığı, bütün dünyaya da təsiri olduğu bəllidir. Bir çox ölkələrin siyasi qüvvələri, cəmiyyətləri adətən ABŞ prezidentlərindən demokratiya məsələsində dəstək gözləyirlər.

Dünyanın superdövləti sayılan ölkənin bir çox zamanlarda liderləri bu gözləntilərə demokratiyaya real dəstəklə müsbət reaksiya vermələri ilə fərqləniblər və demokratik qüvvələrin yaddaşında müsbət qalıblar. 8 illik prezidentliyi yekunlaşmaq üzrə olan Barak Obamanın dünya demokratiyası, o cümlədən Azərbaycanda demokratiyaya münasibəti baxımından Azərbaycan müxalifəti tərəfindən necə qiymətləndirildiyini araşdırdıq.

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu bildirdi ki, Barak Obamanın prezidentlik fəaliyyətinin dünyaya demokratiya baxımından necə təsiri olubsa, Azərbaycana da elə olub:

“Yeni dünya Obamanın fəaliyyətindən necə təsirlənibse, bizim də qiymətimiz ona uyğun olmalıdır. Azərbaycan demokratiya ilə bağlı öz istəyinə bu səkkiz ildə çatdı mı? Çatmayıb. Odur ki, biz özümüzlə məşğul olmalıyıq. Kənardan, ABŞ-dan demokratiya gözləməli deyilik. Azərbaycana yan təsirlərdən daha çox, Azərbaycanın özünün yan təsirlərindən çıxış etməliyik. Bu gün Obamadır, sabah Tramp olacaq. Bunun bizə az təsiri var”.

Müxalifət Obamanın 8 illik

prezidentliyinə qiymət verdi

Mirmahmud Mirəlioğlu: “...Dünyaya demokratiya baxımından necə təsiri olubsa, Azərbaycana da elə olub”

İqbal Ağazadə: “Pulun siyasət üzərində hökmranlığı mərhələsi bitmiş hesab olundu”

Sərdar Cəlaloğlu: “Obamanın hakimiyyəti dönəmində dünya qan çanağına döndü”

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə isə bildirdi ki, Barak Obamanın prezidentliyi dönəmi dünya üçün uğurlu oldu: “Demokratiya ayrıca əlahiddə bir proses deyil ki,

onu gerçəkləşdirmək başqa sahələrdən kənarda mümkün olsun. Çünki demokratiya 20-ci əsrdə düşüncə məsələsidir, yaşam tərzidir, məsələsidir, vərdişlərdir. Ona görə də bu-

na bütövlükdə qiymət vermək lazımdır. Obamanın 8 illik prezidentliyi dönəmində iqtisadiyyatın siyasət üzərində hegemonluğu və yaxud pulun siyasət üzərində hökmranlığı

mərhələsi bitmiş hesab olundu. 2008-ci ildən günümüzün reallığına qədər hətta bəzi dəyərləri pulla alan siyasi institutların nümayəndələri və yaxud hakimiyyət nümayəndələri 2010-cu ildən sonra bu tendensiyanın aradan qalxdığının şahidi oldular. Barak Obamanın gəlişindən sonra bazisin üstqurum üzərində hökmranlığı dönəmi bitdi, üstqurum yenidən dünyadakı öz əsas yerinə qayıtmış oldu. Bu, ən önəmli faktlardan biri idi. Artıq xeyli dərəcədə insan, bir sıra keçmiş postsovet respublikalarında insanlar düşüncə və yaşam tərzlərində dəyişiklik etməyi, yeni dünya ilə birlikdə inkişaf et-

vəl vəziyyət indikindən də pis idi. 8 il bundan əvvəl fərqli siyasi düşüncədə olan adamlar siyasi proseslərdən kənarda qalmışdılar. Azərbaycan müxalifəti bu gün heç olmasa fərqli fikrini deyə bilər. Yeni Barak Obama hakimiyyətə gəlməzdən öncə Azərbaycan müxalifətinin, demokratiyasının vəziyyəti daha pis idi”.

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu isə bildirdi ki, Obamanın prezidentliyi dövründə dünyada nəinki demokratiya, sülh və əməkdaşlıq çox ciddi zərərər gördü: “Barak Obamanın vaxtında Yaxın Şərq hadisələri, Ukrayna hadisələri baş verdi. Rusiya-Qərb qarşılıqlı yarandı, Avropa Birliyinin parçalanması prosesi başlandı, dünyanın bir çox bölgələrində, həmçinin Azərbaycanda demokratiya boğuldu, ABŞ isə seyrçi qaldı. Eyni zamanda Obamanın prezidentliyi dönəmində dünyada başlayan global iqtisadi böhran təbii olaraq həm də çox ciddi sosial, siyasi böhranlara gətirib çıxardı. Bu da bütün dünya üzrə insan hüquq və azadlıqlarının məhdudlaşdırılması, demokratik azadlıqların məhdudlaşdırılması kimi bir çox neqativ hadisələrə yol açdı. Obamanın hakimiyyəti dönəmində dünya qan çanağına döndü. Obama özündən sonra dünya üçün çox ciddi problemlər qoydu. Yeni prezident Donald Tramp bəyan edib ki, Obamanın verdiyi qərarların 70 faizi dəyişdiriləcək. 70 faizi dəyişdirilməsi zəruri olan qərarlar onlardır ki, onlar dünyada indiki vəziyyətin yetişməsinə gətirib çıxarıb”.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

AG Partiyanın qeydiyyat müəmması

Partiya rəhbəri fəaliyyətdə olduqları yarım ildən danışdı; **Tural Abbaslı:** “Siyasətdə parlayan qurumlardan biri biz olacağıq”

Ötən ilin yayında yaradılan AG Partiyası hələ də Ədliyyə Nazirliyi qeydə almayıb. Bununla belə, partiyanın təşkilatlanması prosesi sürətlə gedir. Dekabrın sonlarında qurumun gənclər qolu da yaradılıb. Hazırda AG Partiya qeydiyyat üçün etdiyi müraciətin cavabını gözləyir.

Partiya başkanı Tural Abbaslı “Yeni Müsavat”a açıqlamasında əsas fəaliyyətlərini strukturlaşma üzərində qurduqlarını bildirdi: “Partiyanın seçkisi orqanları formalaşmış, müavinlər və müşavirlər də təyin olunub. Bakı və regionlar üzrə təşkilatların formalaşdırılması üzrə işlərimiz davam edir - baxmayaraq ki, ölkədə iqtisadi böhran və digər problemlər var, amma əhəlinin müxalifətə maraq göstərməməsi göz önündədir. Bununla belə, partiyaımıza qoşulmaq üçün müraciətlər var, xüsusilə gənclər tərəfindən müraciətlər daha çoxdur. Hətta tam əminliklə deyə bilərik ki, qısa müddətdə mövcud olmağımıza baxmayaraq, Azərbaycanda struk-

turlaşma, rəsmiyyət və çeviklik baxımından ilk beş partiya-dan biriyik. Bunları pafoslu demirəm. Partiyamız 1993-cü il yanvarın 13-də qeydiyyatdan keçib. Yeni qeydiyyatımız var. Sadəcə olaraq, ad dəyişikliyi və qurultayın təsdiq olunması ilə bağlı müraciət etmişik. Nizamnaməni dəyişmişik, hər dəfə bəzi texniki problemləri əsas gətirirlər. Biz də qeyd edirik ki, o qüsurlar yoxdur - buna baxmayaraq, nazirliyin qeyd etdiyi qüsurları düzəldirik. Ümid edirəm ki, yaxın zamanlarda bu məsələ də həllini tapar. Çünki süni şəkildə uzatmağın, əngəllər yaratmağın heç bir mənası yoxdur. Onsuz da Azərbaycanda siyasi partiyalar hələ ki siyasi proseslə-

dən kənarda qalıblar. Hakimiyyət diqqətlə baxsa görür ki, siyasi partiyaların proseslərdən kənarda qalması heç də müsbət amil deyil. Çünki cəmiyyətin yönləndirilməsində çətinliklər yaranır ki, nəticədə başqa qüvvələr prosesə nəzarət edirlər. Ona görə də partiyaların yaranması, onların fə-

aliyyət göstərmələri hakimiyyətin də diqqətində olmalıdır”.

T.Abbaslı qeydiyyatın olumasına rəğmən, fəaliyyətlərini davam etdirdiklərini dedi: “Siyasi səhnədə rol almaqda davam edəcəyik. Reallıqdır ki, hazırkı iqtidar hakimiyyətə gəldiyi ildən etibarən siyasi durum ölkədə ağırlaşmış. Vəziyyət

yət o həddə çatıb ki, bu gün hansısa bir siyasi qurumun qərarının olması müsbət addım kimi dəyərləndirilir. Müxalifət bütün resurslardan məhrum olunub. Bunun nəticəsində partiyalar ideoloji xətti buraxaraq, sırf sosial problemlərə adaptasiya olunmağa başladılar. Bu gün sağçı, solçu partiyalar koalisiya yarada bilərlər. Amma AG Partiya olaraq, bizim ideoloji xəttimiz var. Biz sağ mühafizəkar partiya kimi formalaşırıq və bizimlə ideologiyaları eyni olan şəxslər, qurumlarla birlikdə fəaliyyət göstərməyi qərara almışıq. Çünki ideologiya ətrafındakı birləşmələr daha mühüm olmur. Bu baxımdan, sevinirəm ki, partiyanın ideoloji xəttini müdafiə edənlər daha çox müraciət edirlər. Biz Türkiyə hakimiyyəti və hazırkı hakim partiya ilə əlaqələ-

rin qurulmasının tərəfdarıyıq. Bir millət-iki dövlət deyil, bir millət bir dövlət olmağın, İslam birliyinin tərəfdarıyıq”.

Partiya başkanı fəaliyyətdə olduqları 6 ayda gördükləri işlərdən danışdı: “Fəaliyyətdə olduğumuz 6 ay ərzində siyasi proseslərdə ən passiv dövrlərdən biri olub - baxmayaraq ki, iqtisadi böhran ən yüksək səviyyəyə çatıb, bu, siyasi aktivliyə zərər qədər təsir etməyib. Amma bununla belə, ciddi uğurlarımız oldu. Cəmiyyətdə özümüzü siyasi qüvvə kimi tanıtdıq, cəmiyyət də artıq bizi belə qüvvə kimi qəbul edir. Bu gün partiya olaraq müxtəlif bloklarda təmsil olunuruq. Köklü partiyalarla birlikdə problemlərə əlaqədar fəaliyyət göstəririk. Üstün cəhətlərimizdən biri gənclərlə bağlıdır. Bu gün bir çox siyasi partiyaların gənclər təşkilatları olmadığı halda, fəaliyyətdə olduğumuz 6 ay ərzində gənclərin möhtəşəm konfransını keçirdik. Yeni bizə meyl göstərən sırasında gənclər üstünlük təşkil edirlər. Uğurlarımız çox oldu, bundan sonra daha çox uğur əldə etmək üçün bütün gücümüzü sərf edəcəyik. Əminəm ki, yeni siyasi qüvvə kimi qarşımıza qoyduğumuz hədəflərə çatacağıq və siyasətdə parlayan qurumlardan biri biz olacağıq”.

□ **Cavansir ABBASLI**

Jurnalistlərin Ağ Evdə gərnəşməsinin sonu

Samir SARI

Vaxtında ingilis dilini mükəmməl öyrənmədik, yoxsa prezident Trampın mətbuat konfransına canlı-canlı baxardıq.

Əslində, biz o dili yaxşı öyrəndik, amma Bəylər müəllimin təyinat müddəti qurtaran kimi çıxdı getdi Bakıya, gedib orda universitetlərdə işlədi, arada hətta baş nazir Həsən Həsənova tərcüməçilik etdi, amma ara yerdə bizim ingilis dili biliyimiz yarımçıq qaldı. O üzdən Trampın çıxışına canlı baxa bilmədik.

Amma brifinqin videoyazısına baxdıq və cənab Trampın CNN-də çalışan həmkarımıza qarşı o cür hərəkət etməsinə xeyli "nerviləndik".

O nəydi? Təəvvür edin, dünyanın ən demokratik ölkəsinin birinci adamı o boyda media şirkətinin adını çəkir, onu yamanlayır, pisləyir, amma onlara cavab haqqı tanımır. CNN-in təmsilçisi təbii olaraq söz istəyir, sualı olduğunu deyir, amma, türkün sözü, çiçəyi burnunda prezident ona imkan vermir, deyir, sənə söz verməyəcəm, mumla, otur bir qıraqda.

Sanasan, Tramp parlamentimizin spikeri Oqtay Əsədovdur, söz istəyən də deputat Zahid Orucdur.

Hələ yeni prezidentin mətbuat katibi də söhbətə qanşır, jurnalistə deyir, şair, hökmdarın hüsurundasın, o yan-bu yan eləsən, səni brifinq zalından qovacaq, mikrofonunu qoy bir dinməz yere, sakit otur. Polkovnik Çingiz Məmmədov kimi birinin gəlib jurnalistə "gou avev" deməsi qaldı, o da olsaydı, mənzərə tam olacaqdı.

Bax, demokratiya buna deyərəm. Jurnalist özbaşına dırmı ki, prezidentlə ağac-ağaca qoysun, onunla söz gələrsin, "cavab haqqım var" desin. Jurnalist nədir, prezidentin (hətta nazirin) qabağında söz demək nədir? Jurnalist ən uzağı, məhkəmədə son söz deyər, bir də məhkəmə binasının qabağında həmkarlarına "məni orda incitdilər" deyib ağlayar.

Amerikalı jurnalistlər ağ eləmişdilər, biri prezidentin qabağında gərnəşirdi, o biri saqqız çeynəy-çeynəy köntöy sual verirdi, başqa biri girəvələyib prezidentin namünasib (məsələn, burnunu qaşıyan yerdə) şəklini çəkirdi. Bizimkiler də onlara baxır, başları pozulurdu, elə bilirdilər, norma budur, qayda belədir.

Amma Tramp hələ Ağ Evdəki qırmızı kreslonu isitməyib, amma jurnalistlərin bir neçəsinə özünün və onların kim olduğunu göstərdi. To be continued. Yəni ardı var. Nələr görəcəyik, nələr.

O, onu tənqid edənlərin, seçki kampaniyasında ona əngəl törədənlərin hamısına başa salacaq ki, yanlış yapıblar.

İndi bir çoxları yanzarafat-yanciddi soruşurlar ki, görənsən, Tramp ona qarşı yazılar yazan jurnalistləri tutdurarmı, döydürəmi, məhkəməyə verdirəmi?

Niyə eləmir, qardaşlar? Bəşər övladı deyilmi? Bal kimi edər də, etdirər də. Məsələn, o tərifi Seymour Herş var ha, prezident Niksonun vaxtından ta bu günə qədər ABŞ-da at oynadan araşdırmaçı jurnalist, bax, Tramp istəsə, onu da tutdurar. Herşin hünəri var, özünü o biri prezidentlərin vaxtında olduğu kimi aparsın, qalmaqallar yaratsın, prezident administrasiyasına dirəşsin. Elə etsə, Tramp heç baxmaz ki, 3 aydan sonra ağsaqqal jurnalistin 80 yaşı tamam olacaq, tutdurub qoydurar içəri.

Bax, onda bizim Seymour Həzi də türmədən Seymour Herşə məktub yazar, "hello, dear adaş və həmkar, how are you" deyər hal-xətir sorar, təşəbbüslər göndərər.

Bəlkə də daha yaxşısı, CNN-i bağlatdırmaq ola bilər. ABŞ hüquqi dövlət deyilmi, orada Mətbuat və Teleradio Şurası yoxdurmu? Axtarsalar, məlum olacaq ki, CNN-in reportyoru Pensilvaniyaya gedib, Fətullah Gülənin mətbuat konfransını işqləndirib. Al, sana səbəb. Bir daşla iki quş vurursan, həm CNN-i bağladırısan, həm də Güləni Türkiyəyə verirsən, Ərdoğanla aran düzəlir.

Siyasət budur. Yoxsa Obama jurnalistləri pis öyrətmişdi.

İnşallah, sələfinin buraxdığı boşluqları Tramp tezliklə dolduracaq, ABŞ dövlətçiliyinin boşalmış vintləri, necə lazımdır, sıxılacaq.

Hazırda beziləri də impçimentdən-filandan danışırırlar, elə hesab edirlər ki, jurnalistlər sözü bir yere qoyaraq, Trampı Niksonun gününə qoya biləcəklər. Ay-hay. Güman ki, əksinə olacaq, Tramp Niksonun qisasını jurnalistlərdən alacaq.

Hər halda, Amerika xalqına, dünya ictimaiyyətinə xeyirli-uğurlu olsun. Belə getsə, gözəlim ABŞ Banqladəş standartlarına yaxınlaşacaq, bizim də canımız dincələcək, okeanın o tayındakı həmkarlarımıza həsədlə baxmayacağıq.

Olkəmizdə yayılan qrip virusu insanlar arasında ciddi tələs yaradıb. Hazırda H3N2 adlandırılan bu virus sürətlə yayılmaqdadır. Virus yalnız Azərbaycanda deyil, qonşu ölkələrdə də var və geniş yayılıb. Hətta bu qrip epidemiyası Fransanın Lion şəhərindəki qocalar evində 13 nəfərin ölümünə səbəb olub. Ölkənin sosial məsələlər və səhiyyə naziri Marisol Turen ağır xəstəliyin ölümçül fəsadlarının 23 dekabrından 7 yanvaradək olan müddətdə ortaya çıxdığını bildirib. Nazir vurğulayıb ki, belə hadisəni "fövqəladə vəziyyət" hesab edir. O qeyd edib ki, qripdən ölmüş qocaların orta yaş həddi 91,5 olub. Qocalar evində yaşayan 72 nəfərdən hazırda daha altı nəfəri xəstəxanaya yerləşdirilib. Nazir ölkənin İctimai Təminat Baş İdarəsinə hadisənin təhqiqatı ilə bağlı göstəriş verib.

Fransada qrip epidemiyası 2016-cı ilin dekabrından yayılıb. Ölkənin tibb mütəxəssisləri xəstəliyin xüsusən 65 yaşdan yuxarı insanlar üçün təhlükəli olduğunu bildirdilər. Ölkəmizdə də qripə yoluxanlar kifayət qədər olsa da, hələ ki ölüm faktı qeydə alınmayıb. Səhiyyə Nazirliyi sonuncu açıqlamasında H2N1 adlanan bu virusun təhlükəli olduğunu deyib. **RTƏS-in Xüsusi təhlükəli yoluxucu xəstəliklərin epidemiologiyası şöbəsinin müdiri, tibb elmləri namizədi Rita İsmayılova** ötən ilin oktyabr ayında indiyədək Səhiyyə Nazirliyi (SN) Respublika Taun Əleyhinə Stansiyaya (RTƏS) kəskin respirator viruslara yoluxmalara görə laboratoriya müayinələrinin aparılması üçün 265 nümunə daxil olduğunu bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu nümunələrin müayinəsi nəticəsində 2 nəfərdə A qripinin H3N2 virusu, 5 nəfərdə paraqrip, 6 nəfərdə Adena virusu, digərlərində isə kəskin respirator virus infeksiyaları aşkarlanıb. R.İsmayılova qeyd edib ki, H3N2 virusunun aşkarlandığı 2 nəfər son 1 ay ərzində ölkədən kənara çıxmayıb: "Yeni bu, onlar tərəfindən gətirilmə virus deyil. Onlar elə Azərbaycanda olarkən bu virusa yoluxublar. H3N2 virusuna yoluxan şəxslər xəstəliklərini çox yüngül keçirdiklərindən onları heç stasionar müəssisəyə də yer-

sın. Arı məhsulları, arı südü, çiçək tozu, bal, xüsusilə də tərkibində çoxlu təbii antibiotik olan, göbələk verməyən və rəm unu məhsulları qripin qarşısının alınmasında və müalicəsində çox əhəmiyyətlidir. Moruq, zoğal mürəbbəsi, sulu xəngəl, əvəlik yeyilməli, banka qoyulmalıdır. Xəstə keçdi piyi ilə özünü yağlatmalı və möhkəm tərləməlidir. Bununla da qrip bir günə keçib gedir, ikinci günə keçmir".

S.Əsəd qriplərin fərqli olduğunu dedi: "Bu cür yayılan

SOS: Bakıda yayılan qrip ölüm gətirir

Seyfəddin Əsəd: "Bu qripin orqanizmdə saçdan dırnağa qədər zədələmədiyi nöqtə yoxdur"

ləşdirməmişik. Həmin şəxslər artıq sağalılar".

R.İsmayılova H3N2 virusunun mövsümü qrip olduğunu və onun daha yüngül klinik əlamətlərlə müşahidə edildiyini də söyləyib. Onun sözlərinə görə, bu virusa yoluxma zamanı xəstədə hərarət, başağrısı, boğaz ağrısı müşahidə edilir. "Qrip hesab olunmayan və qripə bənzər əlamətləri olan paraqrip və Adena virusa yoluxma zamanı da soyuqlama əlamətləri - yüksək hərarət, başağrısı, öskürək, boğaz ağrısı müşahidə edilir. Amma bu xəstəliklərdən ağırlaşmalar olur. Biz müayinələr zamanı gördük ki, H3N2-yə yoluxanların vəziyyəti paraqrip və adena virusa yoluxanlarla müqayisədə daha yüngüldür".

Stansiya rəsmisinin sözlərinə görə, paraqrip, Adena virusu və H3N2 viruslarından hansının insan orqanizmi

üçün daha təhlükəli olması barədə fikir yürütmək olmaz: "Çünki bu xəstəliklərin necə keçməsi insanın özünün immunitetindən, gigiyenik qaydalara, yataq rejiminə əməl etməsindən asılıdır. Əgər insan yataq rejimində olursa, özünü soyuğa verirsə, lazım olan həcmdə maye qəbul etmərsə, əllərini tez-tez sabunla yumursa, onda ağırlaşmalar baş verə bilər. Ona görə də demək mümkün deyil ki, bunlardan hansı daha ağır keçir. Bu, fərdi məsələdir".

Ümumiyyətlə qripə yoluxanlar artıq onlara antibiotiklərin də təsir etmədiyini deyir. Bəs qripdən qurtulmaq üçün hansısa təbii yollarla müalicələr, türkəçarələr varmı?

Təbii üsullarla müalicə həkim Seyfəddin Əsəd qripə qarşı təbii vasitələrdən istifadə etməklə ondan xilas olmağın mümkün olduğunu dedi: "Əgər qrip olma ehtimalınız varsa və ya artıq qrip olmuşunuzsa, burun boşluğuna hər iki saatdan bir soğan suyu tökülür. Əgər qripə yoluxan körpə uşağı varsa, soğan suyu mütləq su ilə qarışdırılmalıdır. 2 saatdan bir 1 çay qaşığı bal ağızda sovrulur. Bir diş səhər, bir diş günorta və bir diş də axşam sarımsaq yeyilməlidir. Bir diş sarımsaq da kəsilib evdə boşqabda qoyulur ki, o virusların yayılmasının qarşısını al-

qriplər fərqlidir. Eləsi var ki, heç burundan su gəlmir. Birbaşa temperatur kəskin şəkildə qalxır. Bu, xüsusilə körpə uşaqlarda immunitet aşağı olduğu üçün kütləvi hal alıb. Ona görə də belə vəziyyətdə uşaqları evdə saxlamaq təhlükəlidir. Temperatur qalxanda qıcolmalar ola bilər və ciddi fəsadlara gətirib çıxara bilər. Ona görə də immuniteti yüksək olan adamlar qripə yoluxurlar. Məsələn, arıçılar qripə heç vaxt yoluxmur. Qripli adam 10 adamla görüşür. Kimin immuniteti aşağıdırsa, o qripə yoluxur. Immuniteti yuxarı olan adamlarda isə bu özünü göstərə bilmir. Qripin növləri çox olduğuna görə təəssüflər olsun ki, onun birbaşa müalicəsi üçün vaksin yoxdur. Bu da ciddi fəsadlara gətirib çıxarır. Orqanizmdə saçdan dırnağa qədər zədələyə bilmədiyi bir nöqtə yoxdur. Çünki qrip virusudur. Virus olduğu üçün də hər yeri deşib zədələyə bilər. Ürək əzələsində, oynaqalarda və yaxud da ki, müxtəlif boşluqlarda həmin yerin iltihabına qədər ciddi fəsadlara səbəb ola bilər. Xüsusilə də beynin toxuması olduqca həssasdır. Bu virus bütün mərkəzləri zədələyə bilər. Ona görə də qripdən qorxmaq və müdafiə olunmaq lazımdır".

□ Günel MANAFLI

"Təzə-köhnə il" də yağış yağacaq

Yanvarın 13-də Bakıda və Abşeron yarımadasında buludlu hava şəraiti üstünlük təşkil edəcək. Bəzi yerlərdə aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Cənub küləyi günün ikinci yarısında mülayim şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq, axşam doğru aralıq güclənəcək.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən lent.az-a verilən məlumata görə, sabah havanın tem-

peraturu gecə 2-4°, gündüz 8-11°, Bakıda gecə 2-4°, gündüz 8-10° isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında gözlənilən hava şəraiti isə əsasən yağmursuz olacaq. Ayrı-ayrı yerlərdə duman, bəzi şimal və şərq rayonlarında isə yağıntılı olacağı gözlənilir. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 7-12° isti, dağlarda gecə 0-5° şaxta, gündüz 2-7° isti olacağı gözlənilir.

İki gün əvvəl ölkədə bank rəhbərlərinin fəvqəladə iclası çağırılıb. Baş bankir Elman Rüstəmovla bank rəhbərlərinin görüşündən dərhal sonra isə bankların dollar satışı ilə bağlı 4 faizlik marjının ləğv ediləcəyi açıqlanıb. Yanvarın 12-dən valyuta bazarında sərbəstlik əldə edən bankların məzənnəni özləri müəyyənləşdirəcəyi bildirilib.

Bundan sonra isə yeni formatda ilk valyuta hərəracı baş tutub və dollar yenə bahalaşdı. Bildirilir ki, Mərkəzi Bankda Dövlət Neft Fondunun da iştirakı ilə keçirilən hərərac bir tərəfli valyuta satışı formasında və rəqabətli qaydada keçirilib və sifarişlər ən yüksək qiymətdən ən aşağı qiymətə doğru təmin edilib. Hərəracda manatın orta çəkili məzənnəsi 1,7867 səviyyəsində formalaşdı. Həmçinin yeni qaydalara əsasən, bundan sonra Mərkəzi Bank hərəracı çıxarılan valyutanın həcmi öncədən bəyan edəcək. Gələn həftədən isə hərəracın I, III və V günlər keçirilməsi qərara alınıb.

Ekspertlər 4 faizlik marjanın ləğvinin hansı nəticələrə gətirib çıxaracağını musavat.com-a açıqlayıblar. **Ekspert Natiq Cəfəri musavat.com-a bildirib ki, əslində son zamanlar rəsmi marjanın heç bir əhəmiyyəti qalmamışdır:** "Çünki dörd faizlik marjanın olması "qara ba-

Manat tam "üzən məzənnə"yə keçdi - banklara sərbəstlik verildi

Ekspertlər milli valyutanın durumunu müzakirə edirlər, manat hansı həddə saxlanacaq?

zar"ın yaranmasına bir yol açmışdı. Banklar əllərində olan az valyutanı özləri deyil, "qara bazar" vasitəsilə saraq 4 faizlik marjanı aşırıdılar. İndi reallığı qəbul edib buna uyğun valyuta-bank münasibətlərini qurmağa ehtiyac yaranıb. Ona görə də bu formallığın ləğv olunması lazım idi, qaçılmaz idi. Bu zaman bankların daha sərbəst şəkildə valyuta ilə bağlı qiymət siyasəti həyata keçirmək imkanı yaranacaq. Amma hər halda, rəsmi məzənnədən çox böyük fərqlərin olması ehtimalı da qalır. Rəsmi mə-

zənnə ətrafında alqı-satqı həyata keçiriləcək və bankların bir-biri ilə rəqabəti əsasında məzənnə müəyyən olunacaq. Növbəti addım kimi gözlənti ondan ibarətdir ki, valyutadəyişmə məntəqələri açılacaq. Bunun qaradılması da doğru qərar deyildi, heç bir effekt vermədi, ajiotajı aşağı salmadı. Əksinə, valyutaya çıxış imkanlarını məhdudlaşdırdı. Alınan qərar bazar iqtisadiyyatı qaydalarına uyğun bir qərardır və formallığa çevrilmiş bu dörd faizlik marjanın ləğvinin zamanı yetişmişdi".

Ekspert Əkrəm Həsənov isə musavat.com-a açıqlamasında qeyd edib ki, bu barədə ekspertlər dəfələrlə təkliflər veriblər: "Əgər həqiqətən də tam üzən məzənnəyə keçəcəyikse, vacib şərtlərdən biri odur ki, banklara olan 4 faizlik marja tələbi aradan qaldırılsın. Üzənin əl-qolunu bağlamaq olmaz. Bu 4 faizlik marja ilə bankların əl-qolu bağlanmışdı, bu səbəbdən də banklar dollar satmırdı, dolları "qara bazar"a verirdilər. Yeni buna görə həqiqətən də Mərkəzi Bank manatın real qiyməti üçün vacib olan meyarlardan birinə riayət etmiş olacaq. Artıq banklar istədiyi məzənnə ilə valyuta satacaqlar. Marjanın ləğvi o demək deyil ki, Mərkəzi Bank bazara müdaxilə edə bilməz. Amma bu halda Mərkəzi Bank dollar satmağa məcbur deyil, istəyəndə satacaq. Hesab edirəm ki, bu, düzgün addımdır, manatın tam üzməsi üçün vacibdir. Bu halda "qara bazar"a ehtiyac olmayacaq".

□ Rəya RƏFİYEVA

Azərbaycan "Blomberg" in siyahısına düşmədi

Nüfuzlu agentlik investisiya qoyuluşu üçün əlverişli ölkələrin siyahısını açıqlayıb

"Blomberg" agentliyi investisiya qoyuluşu üçün əlverişli ölkələrin siyahısını açıqlayıb. Rusiya, İndoneziya, CAR, Hindistan kimi ölkələrin yer aldığı siyahıya Azərbaycan düşməyib. Ölkədə isə iki ilə yaxındır ki, investisiya cəlb edilməsi üçün müxtəlif tədbirlər görülür. Azərbaycanın investisiya üçün cəlb edilişinin olmamasının səbəblərini ekspertlər musavat.com-a açıqlayıblar.

Ekspert Natiq Cəfəri məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirib ki, "Blomberg" in siyahısına düşməməsinin səbəbləri müxtəlifdir: "Əsas səbəblər ölkənin xronoloji xəstəlikləridir. Uzun zamanlı Azərbaycanın inhisarçılıq və korrupsiya o qədər yüksək səviyyədə olub ki, bu, investorları çəkəndirən əsas faktora çevrilib. Son zamanlar isə yeni faktorlar əlavə olunub.

Ölkədə alıcılıq qabiliyyəti aşağı düşdükcə, əhalinin gəlirləri azaldıqca, investisiya üçün cəlb edicilik itir. İkinci problem iqtisadi məsələdən çox hüquqi məsələdir. Azərbaycanda müstəqil fəaliyyət göstərən məhkəmələr olmadıqca və mülkiyyət hüququnun toxunulmazlığı təmin edilmədikcə, ölkə investorları çox ciddi şəkildə çəkəndirəcək. Son zamanlar hətta sərbəst şəkildə valyutaya çıxış imkanlarının məhdudlaşdırılması, valyuta alış-satışlarının çətinləşdirilməsi investorları

ən çox çəkəndirən məsələlərdən biridir. Ölkədə sərbəst şəkildə valyutanın daxil olmasına və çıxışına maneələr yaradılırsa və valyuta alış və satışı çətinləşdirilsə, bu, bir siqnaldir. Son aylar baş verən proseslər investorları ölkədən daha da çəkəndirir. Bu tipli reytinglərdə Azərbaycanın yer almamasına və investisiya, yatırım üçün cəlb edici ölkə olmamasına səbəb olur".

Qubad İbadoğlu isə bildirib ki, Azərbaycan investisiya cəlb ediciliyini bir neçə sə-

bəddən itirib: "Ölkənin korrupsiya, şəffaflıq, hesabatlıq göstəriciləri aşağıdır. Mədən Sənayesində Şəffaflıq Təşəbbüsü Koalisiyasının Azərbaycanın Açıq Hökumət Tərəfdaşlığında statusunun endirilməsi də buna təsir göstərib. Beynəlxalq reytinglər, o cümlədən beynəlxalq kredit agentlikləri qiymətləndirmə aparırlar, bu da son nəticəyə təsir göstərir. Bu, həm də ölkədəki mövcud iqtisadi durumla bağlıdır. Ölkədə idarəetmədə inzibati metodlardan istifadə olunması, oliqarx idarəçilik üsulunun davam etməsi də reytingin pisləşməsinə şərtləndirir. Hesab edirəm ki, ölkədə bazar institutlarının fəaliyyət göstərməməsi, qiymətlərin sərbəstləşdirilməməsi, Tarif Şurasının fəaliyyət göstərməsi də təsir göstərən amillərdən biridir. Eyni zamanda mövcud iqtisadi durum, manatın tarazlığının formalaşmaması, devalvasiya ehtimalları barədə xəbərlər cəlb edicilik səviyyəsinin aşağı düşməsinə və pisləşməsinə gətirib çıxarıb. Bu baxımdan, "Blomberg" in siyahısında Azərbaycanın adına rast gəlmək mümkün deyil. Problemlər həll olunmasa, Azərbaycan investisiya cəlb ediciliyi olan ölkələrin siyahısına düşməyəcək".

□ Rəya RƏFİYEVA

"ASAN Viza"nın faydası nə olacaq? - rəsmi açıqlama

10 yanvar 2017-ci il tarixindən etibarən "ASAN Viza" portalı (www.evisa.gov.az) test rejimindən çıxaraq tam istifadəyə verilib. Bu barədə "Yeni Müsavat"a "ASAN xidmət" in informasiya təminatı şöbəsinin müdiri Anar Hüseynov məlumat verib. O bildirib ki, bu günə kimi "ASAN Viza" portalından 900-ə yaxın əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs elektron viza əldə edib:

"16 dekabr 2016-cı il tarixində "ASAN Viza" portalının təqdimat mərasimi keçirilib. Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər elektron vizanı "ASAN Viza" sistemi vasitəsilə 3 addımla (müraciət et, ödəniş et və e-vizanı yüklə) və 3 iş günü ərzində əldə edə bilər. Elektron viza ölkədə qalma müddəti 30 günədək müəyyən edilən birgirişli elektron vizadır.

"Elektron vizaların verilməsi prosedurunun sadələşdirilməsi və "ASAN Viza" sisteminin yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 1 iyun tarixli 923 nömrəli Fərmanına uyğun olaraq "ASAN Viza" sisteminin yaradılması təmin edilib. Ümumiyyətlə onu da qeyd edim ki, "ASAN Viza" Azərbaycan Respublikasına gələn əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün viza verilməsi prosedurunun sadələşdirilməsini, müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə operativliyi və şəffaflığı təmin edən elektron viza sistemidir. Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər 3 addıma (müraciət, ödəmə və viza blankını endirməklə) elektron viza ala biləcəklər. Daha geniş formada desək, əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər onlayn şəkildə məlumatları göndərmək, onlayn ödəniş etməklə "ASAN Viza" sistemi vasitəsilə müraciətlərini rəsmiləşdirəcəklər. Nəticədə həmin sistemdən ən gec 3 (üç) iş günü ərzində elektron viza blankını əldə edə biləcəklər. Əcnəbi bütün prosesləri elektron mühitdə edir və sistemə pasport məlumatlarını və özü haqda bəzi ümumi informasiyaları daxil etməklə, seçmiş olduğu gəliş tarixi üzrə 30 günlük 1 girişli viza əldə edir. Əgər müraciətlə bağlı əməliyyatlar yarımçıq qalarsa, sistemə daxil olaraq müraciətin istinad nömrəsini daxil etməklə viza müraciətinə qaldığı yerdən davam edə bilər".

Onu da qeyd edək ki, prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2016-cı ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında çıxışı zamanı bu məsələyə də toxunub. Prezident bu sistemin ölkəyə gələn turistlərin sayına müsbət təsir edəcəyini bildirib. "2017-ci il turizmle bağlı daha da uğurlu olacaq. Baxmayaraq ki, bu il turistlərin sayı 11 faiz artıb. Ancaq görülən tədbirlər nəticəsində əminəm ki, bu il daha da çox turist gələcək. Burada əlbəttə ki, bir neçə amil var. İlk növbədə ölkəmizə gəlmək üçün indi heç bir problem yoxdur. Bütün süni əngəllər aradan götürüldü və burada məruzə edildi. "ASAN Viza" və digər xidmətlər vasitəsilə turistlər Azərbaycana maneəsiz gələcək. Bu, ölkə iqtisadiyyatına çox böyük dəstək olacaq. Həm Bakıda, həm bölgələrdə böyük canlanma olacaqdır. Bizim turizm infrastrukturuna da buna hazır olmalıdır", - deyə prezident bildirib.

□ Əli RAIS

Ölkəyə kameralı eynək gətirən QHT rəhbərinə ağır cəza

Mənimləmədə təqsirləndirilən QHT sədri İlqar Əliyevin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam edib.

Lent.az-ın məlumatına görə, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Eldar İsmayılovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamçısı çıxış edib. Prokuror çıxışında İ.Əliyevin 13 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib. Məhkəmə yanvarın 24-də davam edəcək.

Qeyd edək ki, Moskva-Bakı aviareysi ilə gələn Azərbaycan Respublikası vətəndaşı Əliyev İlqar Talıxan oğlu gömrük nəzarətindən keçərkən Hava Nəqliyyatında Baş Gömrük İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən onun baqajına rentgen aparatı vasitəsilə baxış keçirilib və monitora metal əşyaların təsvirləri əks olunduğuna görə təkrar yoxlama aparılıb. Yoxlama zamanı səmşinin Əliyev İlqar Talıxan oğluna məxsus çamadanda olan şəxsi əşyaların arasından əvvəlcədən gömrük nəzarətinə təqdim olunmayan, elektron, kağız üzərində yazılı və ya sifahi formada bəyan edil-

məyən, metaldan hazırlanmış 7 ədəd müxtəlif ölçülü və formalı bıçaqlar, 1 ədəd beşguşəli, itibucaqlı ulduz formalı predmet, 1 ədəd kameralı qələm və 1 ədəd kameralı eynək aşkar olunaraq protokol əsasında götürülüb. İ.Əliyev izahatında "Yeni Sabah" Qeyri-Hökumət Təşkilatının sədri olduğunu və həmin əşyaları Tailandın Pattaya şəhərində olarkən mağazadan aldığı-

nin Məhkəmə Ekspertizası informasiya əldə etmək üçün nəzərdə tutulmuş əşyalardır. O, Cinayət Məcələsinin 179.3.2-ci (mənimləmə), 192-ci (qanunsuz sahibkarlıq), 228.4-cü (qanunsuz silah saxlama) və 308-ci (vəzifə səlahiyyətlərini aşma) maddələri ilə ittiham olunur.

Nardaran hadisələri ilə bağlı daha bir məhkəmə başlayır

Bakının Nardaran qəsəbəsində baş vermiş insidentlə bağlı saxlanılan Zülfüqar Mikayilov, Elman Ağayev və digər 10 nəfər barəsində olan cinayət işi icraata verilib.

APA-nın məlumatına görə, cinayət işi baxılmaq üçün Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib. İş hakim Zeynal Ağayevin icraatına verilib. Məhkəmənin hazırlıq iclası yanvarın 19-da keçiriləcək.

Qeyd edək ki, 2015-ci il noyabrın 26-da Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları Nardaran qəsəbəsində keçirdiyi əməliyyat nəticəsində "Mü səlman Birliyi" hərəkatının rəhbəri Taleh Kamil oğlu Bağirov, Elman Seydämür oğlu Ağayev, Zülfüqar Sədrəddin oğlu və digərləri saxlanılıb.

Əməliyyat zamanı 2 polis əməkdaşı, 4 qəsəbə sakini həlak olub.

Nardaran hadisələri ilə bağlı saxlanılan şəxslərin cinayət işi üzrə istintaq bir neçə yerə ayrılıb. Onlardan Taleh Bağirov və digər 18 nəfərin cinayət işi üzrə hazırda Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində proses keçirilir. Taleh Bağirovun müavini olan Elçin Qasimov və digər 12 nəfərin cinayət işi üzrə istintaq işə bir müddət əvvəl yekunlaşıb. Hazırda onların da məhkəmə prosesi davam edir.

Neftçalada evin 18 yaşlı tək oğlu intihar edib

Yanvarın 12-də Neftçala rayonunun Aşağı Surra kəndində intihar hadisəsi baş verib. Virtualaz.org saytının Şirvan bürosunun məlumatına görə, 1999-cu ildə anadan olmuş kənd sakini Bəşirov Coşqun Ceyhun oğlunun asılmış meyiti keçmiş kolxozdan qalan istifadəsiz pambıq qəbulu məntəqəsində aşkarlanıb.

Coşqun Bəşirov səhər evdən heyvanlarını otarmaq üçün çıxıb. Bir müddət sonra telefon zənglərinə cavab vermədiyindən atası onun həmişə heyvan otardıqı ərazini axtarıb və oğlunun asılmış meyitini tapıb.

Qeyd edək ki, atası taksidürücüsü olan Coşqun Bəşirov ailənin yeganə oğludur.

Faktla bağlı hüquq-mühafizə orqanlarında araşdırmalara başlanılıb.

Ata övladının ad günündə özünü asdı

Bakıda itkin düşən 48 yaşlı kişinin asılmış meyiti tapılıb. "Report" xəbər verir ki, hadisə Nərimanov rayonunda baş verib. Belə ki, 1969-cu il təvəllüdü Süleymanov Azər Əkbər oğlu yanvarın 9-u səhər saat 09:00-da evdən çıxıb və geri qayıtmayıb. Ailəsi bununla bağlı Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 20-ci Polis Bölməsinə müraciət edib.

Polis onu itkin düşmüş şəxs kimi qeydiyyatla alıb və axtarışına başlayıb. Araşdırmalar zamanı A.Süleymanovun Nəsimibəy Yusifbəyli küçəsi 41 ünvanında yerləşən sahıbsız tikilidə asılmış meyiti aşkarlanıb.

Qeyd edək ki, A.Süleymanov iki dəfə ailə həyatı qurub. Onun ikinci nikahdan bir övladı var. Hadisə baş verən gün A.Süleymanovun övladının ad günü olub. Amma ata övladının ad günü mərasimində qatılmayıb. Daha sonra isə həyat yoldaşı Günay Süleymanovanın telefon zənglərinə cavab verməyib.

Faktla bağlı Nərimanov Rayon Prokurorluğunda cinayət işi başlanılıb.

Bakıda yol faciəsi: 3 nəfər maşının altında qalıb öldü

Daxili İşlər Nazirliyi Bakıda baş vermiş ağır yol qəzaları ilə bağlı məlumat yayıb. Lent.az nazirliyin mətbuat xidmətinə istinadən xəbər verir ki, yanvarın 11-də saat 21 radələrində Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsində Bakı şəhər sakini Etiqad Kərimov idarə etdiyi "QAZ-2410" markalı avtomobillə yolu keçən qəsəbə sakini Rəhim Hüseynovu vurub. Xəstəxanaya yerləşdirilmiş R.Hüseynov orada ölüb.

Yanvarın 11-də saat 19 radələrində isə Nərimanov rayonu M.Araz küçəsində Bakı şəhər sakini Rza Balayzadə idarə etdiyi "Mercedes" markalı avtomobillə yolu keçən paytaxt sakini Cəsarət İsayevi vurub və nəticədə piyada hadisə yerində ölüb.

Digər hadisə isə yanvarın 11-də saat 06 radələrində paytaxtın Nizami rayonunun H.Əliyev prospektində baş verib. Bakı şəhər sakini Fuad Behbudov idarə etdiyi "Hyundai" markalı avtomobillə yolu keçən şəhər sakini Cəfər Sadiqovu vurub və nəticədə piyada hadisə yerində ölüb.

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Cümə söhbətləri
B ismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
Həmd olsun Allaha ki, bizlərə, Allahın hüzurunda olmağımızın fərqi qədər düşünmək səadətinə nisib edib.

Allah səbir edənləri sevır

Keçən bəhslərimizdə mühüm bir mövzuya toxunduq. Qeyd etdik ki, bizlərə əsas həqiqəti unudublar ki, Allah Təala Öz bəndələrini sevır. Bunu bizim yadımızdan çıxartdırlar. Biz mövzudan kifayət qədər qəflət etmişik. Allah Təala bizlərin hər birini, yaratdığı hər bir varlığı, xüsusilə də insanları sevır. Ona iradə, dərk, tutum, şüur verib. Yaradan yaratdığı hər bir bəndəsini sevır. Öz Kitabında da bu sevgisini müxtəlif ünvanlarla bəyan edib. Müxtəlif xüsusiyyətlər, cəhətlər, keyfiyyətlərə görə bu sevgisini vurğun edib. Bu vurğuların ən mühümlərindən biri də səbir edənlərə bağlıdır. Qurani-Kərimin "Ali İmran" surəsinin 146-cı ayəsində Allah Təala səbir edənləri sevməsini bəyan edib: "Həqiqətən Allah səbir edənləri sevır".

Səbir öz-özlüyündə sevilməli xüsusiyyətdir

Dəyərli əxlaq, ürfan alimlərindən birinin buyuruşu ilə desək, ümumi sevgini, məhəbbəti bir qədər də açsaq, bu vurğu gəlir ki, səbir etmək özü sevilməlidir. Məsələn üçün, Allah Təala Qurani-Kərimdə təvəkkül edənləri sevməsini də bəyan edir. Təvəkkül özü-özlüyündə sevilməli bir xüsusiyyətdir. Kim səbir etsə, bu cəhətinə görə sevirlər. Əgər insan Allahın sevdiyi bütün cəhətlərə malik ola bilsə, Allahın kamil sevimlisinə, sevilən bəndəyə çevrilmiş olar.

Toplumumuzda səbir sözü yanlış mənalarda işlədilir

Deyə bilərik ki, bizim toplumumuzda səbir sözü zülm olunub. Səbir sözü Qurani-Kərim anlayışında, İslam təlimində zərər qədər də mənfi yükə malik deyil. Səbir bir Qurani anlayış olaraq nurani, işıqlı mənaları özündə ehtiva edir. Səbir elə bir anlayışdır ki, Quran baxımından, İlahi meyarlar baxımından bir dəndə də olsun mənfi dəyərləndirilə biləcəkdir. Nümunədə, misdaqda öz əksini tapmır. Nəçə ki, təqva sözü büsbütün müsbət anlayışdır, heç bir halda mənfi yükə işlədilməz, elə

Səbir nədir və səbir edənlər niyə sevilir?

**Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı**

bu qədər imtiyazlandırın nədir? Onların fərqli xüsusiyyətləri nədir?

Allahın sevgisini qazanmaq - Allah bəndəsi olmaqdan keçir. Kim nə qədər Allah bəndəsi olsa, o qədər də Allahın sevimlisi olar. İnsan nə qədər İlahi rəngə boyansa, o qədər Allahın sevgisini qazanmış olur. Həyatımızı nə qədər nurani yaşasaq, nurani tutumumuzu artırısaq, İlahi boyaya bürünsək - bir o qədər Allah tərəfindən çox sevilirik.

Səbir bir keyfiyyətdir ki, bir neçə mövzunu zəruri edir. Birinci zəruri şərti - imandır. Səbir həm də iman deməkdir. Səbir - bilməyin, etiqadın, mərifətin ən kamil formasıdır.

Digər tərəfdən, səbir anlayışının içərisində mərifət, bilgi, etiqad, imanla yanaşı, həm də əməl var. Yeni, İslamda bəyənən insan, Allah bəndəsi - səbir edən kəsidir. Həm ən ali imana malikdir, həm də əməlləri ən gözəl şəkildədir. Deməli, səbir bir tərəfdən imanla, başqa bir tərəfdən isə əməllə ciddi bağlantısı var.

Səbir həm də Allaha doğru hərəkətin bir simvolu, rəmzidir. Allaha doğru gedən yolun bir neçə rəngi var. Bunlardan biri İlahi xofdur. İnsan gerek Allaha doğru gedəndə, buna malik olsun. İlahi xofa malik olsun ki, mən Allah hüzurundayam, mənə nemətlər verib, bu halın dəyərini bilirəm, qorxuram ki, bunları itirərəm. Buna İlahi xof halı deyirlər. İnsan ürəkə bir hala malikdir ki, əlində olan nemətləri, yaxşı halını itirə bilər. Və əgər əksinə - pis haldadırsa, bu vəziyyətlə bağlı aqibətinin necə olacağını nigaranlığında. Yaxşı halda olanda, bu halı itirmək istəmir, pis halda olanda

isə bu haldan canını qurtarmaq istəyir. Hər 2 halda motiv - İlahi xofdur ki, onu mənəfdən müsbətə doğru hərəkət etdirir və müsbətə itirməklə bağlı ona əzm və ayıqlıq verir.

Bu mənada Allaha doğru aparan yolun bir mühüm rəngi - məhz İlahi xofdur. Digər bir rəng də məhz səbir halıdır. Səbrin canı - müqavimətdir. Mənfiyyə müqavimət, rəqressə müqavimət. İnsan Allaha həqiqi bəndəlik edir, bu, bəzən ona çətin gəlir, amma müqavimət göstərir ki, yoldan çıxmasın. Çünki Allaha gedən yol bundan keçir. O, itaət edir, bütün çətinliklərə səbir edir.

Bu anlamda səbir - Allaha, səadətə, fəlahə aparan yolun, qələbə və müvəffəqiyyətə çatmağın ən zəruri xüsusiyyətlərindən biridir.

gəlir, heç də həmişə bu çətinliklər zahirən şirin olmur. Amma Allahın itaətində olanda, Allaha bəndəlikdə olanda bütün ağrıları dözmək, müqavimət göstərmək - itaətdə səbirdir. Allah istədiyi üçün, Allahın razılığı üçün, Allah bəyənədiyi üçün işlər görürük, çətinliklər meydana gələndə müqavimət göstəririk - bu, itaətdə səbirdir.

Səbrin üçüncü ən ciddi növü isə günah qarşısında səbirdir. Nəfsani istəklər çox zaman şərriki gəlir. Bunları dürtülükərdən seçmək bəzən çətin olur. Növbənöv, rəngarəng günahlar var. Günahdan imtina edəndə bəzən ağırılır. Bu ağrının müqabilində dayanmağı bacarmaq, müqavimət göstərmək - günahı tərk etməkdə səbirdir. Həzrət Əli (ə) mübarək buyururunda bizlərə çatdırır ki, günahı

birlə ali məqamlara çatmaq olar". Ali məqamlara çatmaq, ali əxlaqlara gedən yol yalnız səbirle keçilə. Bunun üçün Allahı tanımaq və Allahın buyuruşlarını qəbul etmək, onlara təslim olmaq lazımdır. Həzrət Rəsulullah (s) buyurur: "Səbir - razılıqdır". Səbir edən Allaha təslim olmağa razıdır, bu halından məmnundur. Allaha itaət edir və dözü, çünki Allaha təslim olmağa razıdır. Günahdan imtina edir və bunun yaratdığı çətinliklərə dözməyə razıdır, çünki, Allaha təslim olmağa razıdır. Özünü Allaha təslim edən insan - Allaha bəndə olmuş insandır.

Həzrət Əli (ə) buyurur: "Səbrin kökü - Allaha həqiqi əminliyin olmasıdır". Əgər insanın Allaha ciddi əminliyi, ciddi imanı olmasa, gerçək mərifəti olmasa - səbir edə bilməz. Belə insan itaətdə, Allaha bəndəlikdə davamlı ola bilməz. Gərəkdir əminliyi olsun ki, nəticədə əməlləri Allah istəyən tərzdə olsun. Gərəkdir əminliyi olsun ki, günahın bütün aldadıcı zahiri şirindən imtina etməyi bacarsın. Gərəkdir əminliyi olsun ki, hər hansı müsibət küləyi gələndə, onu sil-kəlyib yerə çırpmasın. Allah buyurub ki, hər zaman namuslu yaşayacaqsan, dürüst olacaqsan, həqiqətlə olacaqsan, Allah bəndəliyinə aparan yolda olacaqsan. Allah bizlər üçün halalları və haramları qoyub. Halal olanları seçmək, haramlardan uzaq olmaq adama çətin gələ bilər, amma şərəfidir. Bu itaət yolu - şərəfli, namuslu, dürüst yoldur.

Səbir etmədən sevdiklərimizə çatmayacağıq

Həzrət İsa (ə) buyurur: "Siz xoşunuza gəlməyəndə səbir etməsəniz, sevdiklərinizə çatmayacaqsınız". Sənə nə isə xoş deyil, çətin, ağırdır - amma səbir edəcəksən, Allahın razılığına uyğun davam edəcəksən, sevdiklərinə bu cür sevdiklərinə Rəbbinə qovuşacaqsan. Bu, səbrin hər üç müstəvidə aiddir. Bəndəlik edərək çətinliklər hiss edirsən, narahatlıqlar meydana gəlir. Amma, Allaha itaət edərək bütün çətinliklərə müqavimət göstərirsən. Günahın aldadıcı şirini sənə özünə çəkmir. Bu, ola bilsin ki, heç də asan deyil, amma şərəfidir. Məhz buna görədir ki, Allah Təala səbir edənləri sevır. Çünki səbir edənin bu cür böyük istedadı, ləyaqətli xüsusiyyətləri var.

Qəlb öz nurunu səbirdən alır

Səbir qəlbə gücləndirir. İnsanın daxili güneşi qəlbdir. Əgər o güneş parlaq vəziyyətdə olsa, bütün həyatına nur saçır. Əgər günah buludları onun qarşısını kəssə, bütün həyatı zülmətə qərq olar. Səbir o qəlbimizi, o güneşi parlaq vəziyyətə gətirir. Həzrət Əli (ə) buyurur: "Xoşagəlməz işlərin müqabilində özünü səbrə vadar etmək qəlbə gücləndirir". Qəlb Allah üçün səbir etməklə güclənir. Zahiri anlamda rahat, amma qarışıq həyat qəlbə öldürür. Nə qədər ki, Allaha bəndəlik var və bunun müqabilində meydana gələn çətinliklərə səbir var - qəlb güclənir.

Allahım, bizlərə həqiqi səbrə yiyələnməyi nisib et!

Allahım, hər an Sənin hüzurunda olmağımızı xatırlamağı, bundan güc almağımızı və Sənə itaət yolunda bütün çətinliklərə səbir etməyi nisib et!

Allahım, aqibətlərimizi xeyirli et! Amin!

tərk etməkdə səbir etmək - müsibətlər qarşısında səbirdən və itaətdə səbirdən daha üstündür.

Səbir - imanın özüdür

Səbrin baş tutması üçün köklü iman lazımdır. Səbir, yeni iman. Həzrət Rəsulallahdan (s) soruşurlar: "İman nədir?" Həzrət Peyğəmbər (s) cavab verir: "Səbir". İman, səbir deməkdir. İmanın bütün nümunələrinə, bütün mistaqlarına baxsaq, bütün nəticələrinə baxsaq, görürük ki, hamısı səbrin təzahürleridir. Bu anlamda səbir iman deməkdir.

Möminlərin xəmiri də səbirle yoğrulub. İmanlılığın xəmiri səbirledir. İnsan daima öz-özü ilə seçimdədir. Bir kiçik ailədir - orada seçim etməlidir, orada yaranan hər bir vəziyyətə uyğun davranmalıdır. Ətrafda hər bir insanla davranarkən, seçimlər qarşısında. İnsanın bütün həyatı seçimlərdən ibarətdir. Möminin xəmiri bu seçimlər qarşısında göstərdiyi səbirle yoğrulub. Həzrət İmam Sadiq (ə) buyurur: "Möminin xəmiri çətinliklərə səbir etməklə yoğrulmuşdur".

İnsan müsibətlərlə qarşılaşır, yoluna davam edir. Bu, əlbəttə ki, çətin, amma səbir edir. Allaha bəndəliyini edir, çətinliklərə qarşılaşır, itaətini davam etdirir. Günahları onu cəzə edir, imtina edir. Möminin xəmiri bu davam etməklə yoğrulub. Həzrət İmam Sadiq (ə) buyurur: "Səbir, imanının başıdır". Yeni iman əməlsiz olmur. Əgər iman varsa, onun təzahürü var. Diri, aktiv iman varsa, aktiv əməl var. Bu əməlin başında səbir dayanır.

Səbrin ikinci növü - itaətdə səbirdir. Yeni Allaha bəndəlik, Allaha itaət, Allahın buyuruşlarını etmək və bunları həyata keçirərək qarşıya çıxan çətinliklərə müqavimət göstərmək - səbirdir. Allah bizlər üçün qaydalar qoyub, İlahi qanunlar qoyub. Onlara əməl edərək çətinliklər çıxır, bəzən ağırılır. Bəli, Allaha itaətin çətinlikləri meydana

Həzrət Əli (ə) buyurur: "Sə-

MÜSAVAT

Son səhifə

N 7 (6621) 13 yanvar 2017

Pulsuz nahar qazanmaq üçün idman edirlər

"David Lloyd Clubs" fitnes klub şəbəkəsi Londonda yeni kafe açıb. Bu kafedə müştərilər hesabı idman hərəkətləri etməklə ödəyə bilirlər. Lenta.ru saytı yazır ki, müəssisədə pulsuz lanç qazanmaq o qədər də çətin deyil. Bunun üçün 6 dəqiqəlik yüksək intensivlikli proqramı həyata keçirmək lazımdır. Ona bir çox çətin idman hərəkətləri daxildir. Yüksək enerji tələb edən bu idman hərəkətlərinə görə müştərilər tərəvəzli pilsa, eləcə də yağda qızardılmış pendir verilir. Bundan başqa, onlara qoz, meyvə kimi təamlar da təqdim olunur. Yeni kafe British "Heart Foundation" adlı xeyriyyə təşkilatını da maliyyələşdirəcək. Sözügedən məkan 11-13 yanvar tarixlərində saat 12:00-15:00 aralığında açıq olacaq.

"David Lloyd Clubs"un təsisçiləri müasir insanların həyat tərzində dəyişikliyi vacib hesab ediblər. Çünki insanlar günlərinin 90 faizini ofislərdə, oturmaq iş sistemində keçirirlər. Hesablamalara görə, orta iş günü 8 saat, ildə isə 1576 saat (təxminən 65 gün) təşkil edir. Bundan başqa, respondentlərin üçdə biri boynuna alıb ki, yeməyi də monitor arxasında yeməyə üstünlük verirlər.

Çinin ən ağır donuzu

Çinin Xenan əyalətində çəkisi 750 kilo olan donuz aşkarlandı. Ona "ölkənin ən iri canlısı" titulu verilib. Bu barədə "People's Daily Online" yazıb. Heyvanın uzunluğu 2,1 metr, hündürlüyü isə 1,5 metrdir. "Daily Mail"-in yazdığına görə, ən böyük heyvan müsabiqəsini yerli fermer assosiasiyası təşkil edib. Donuzun Çjan adlı sahibi isə 3 ildir ki, onun qayğısına qalır. Sahibinin dediyinə görə, donuz çox yeyir və buna görə də ölçüləri inəyin ölçülərinə yaxınlaşmış. Xəbərdə qeyd olunur ki, ölkənin tarixindəki ən böyük donuz Ton Piq ləqəbli heyvan olub. Onun çəkisi

900 kilo olub. 4 yaşlı heyvan 2004-cü ildə ölüb. Bu ilin avqustunda isə məlum olmuşdu ki, Çinin Futsyan əyalətində ölkənin ən iri timsahı ilə "ev-

9 ay ərzində iki dəfə ana oldu

Qalli Keyr Ormrod 9 ay boyunca düz iki dəfə ana olmaqla həkimləri heyrətə salıb. Tibb tarixinə keçən 26 yaşlı Ormrod say etibarilə dördüncü uşağı olan qızı Alisanı 2011-ci ilin 6 dekabrında, 25 həftəlik ikən dünyaya gətirib. 540 qram doğulan AliSA Gallerin çəki baxımından ən balaca uşağı olub. 7 həftə sonra yenidən hamilə qalan Ormrod beşinci uşağı olan Garethi isə 7 sentyabr 2012-ci ildə dünyaya gətirib. 29 həftəlik ikən 906 qram olaraq doğulan Gareth də böyük bacısı kimi təcili qeydiyyata əməliyyatı ilə dünyaya gəlib. Ormrod indiki zamanədə 5 uşaq anası olmanın az qala qəhrəmanlıq olduğunu deyib: "Mənə ikiqat qəhrəman demək olar. Çünki başqa qadınlar 9 aya bir uşaq dünyaya gətirdikləri halda mən ikisini dünyaya gətirmişəm".

Keşiş insanları danışırdımaq üçün döyüb

Nyu Cersidəki (ABS) Baptist kilisəsinin keşişi Erik Demenn danışıb ki, insanları dini inanca gətirmək üçün fiziki gücdən istifadə edib. Hətta çıxışlarından birində deyib ki, bir dəfə balaca bir uşağı sinəsindən vurandan sonra o, Allaha inanmağa başlayıb. Demennin sözlərinə görə, bu, bir neçə il əvvəl Kanadada yaşadığı vaxt baş verib. O vaxt keşiş gənclərlə çalışmış. Ben adlı yeniyetmə isə həmin vaxt Allahı ciddi qəbul etmiş. "Mən ona yaxınlaşdım və sinəsinə zərbə bir neçə dəfə vurdum. Bundan sonra ona yenidən "Allaha inanmasını" sualını verdim və o, bu dəfə inandığını dedi". Keşişin bu çıxışı 2014-cü ilin sonunda yayımlanıb.

QOÇ - O qədər də uğurlu gün deyil. Nəzərdə tutduğunuz ciddi planları təxirə salın. Qarşılıqlı münasibətlər zəminində ehtiyatlı olun. Sizə aidiyyəti olmayan məsələlərə müdaxilə etməyin.

BUĞA - Bu gün ilk növbədə sağlq durumunuza diqqət yetirməlisiniz. Astroloji göstəricilər daxili orqanlarınızda problemlərin baş qaldıracağını göstərir. Qalan işləriniz normal olacaq.

ƏKİZLƏR - Ailə üzvlərinizlə bağlı yaranmış problemləri özünüzdə dərd etməyin. Hər şeyi taleyin axarına buraxın. İndi sizə onlara qarşı mülayim mövqə nümayiş etdirmək lazımdır. Səhhətinizə fikir verin.

XƏRÇƏNG - Ailə-sevgi münasibətlərini qaydasına salmaq üçün gözəl fürsətdir. Öz eşqinizi izhar etmək istəyirsinizsə, bir an da vaxt itirməyin. Pul məsələlərində isə ehtiyatlı olun.

ŞİR - Yaxşı olar ki, əsas vaxtınızı fəaliyyət sahəsində xərcləyin. Münasibət qurmaq, hansısa global problemi həll etmək, uzaq səfərə çıxmaq üçün uğurlu ərəfə deyil. Yalan vədlər verməyin.

QIZ - Göy qübbəsi daha çox şəxsi büdcənizdə artım olacağını vurğulayır. Odur ki, bütün enerjinizi məhz deyilən istiqamətə yönəltməyə çalışın. Axsama yaxın aldanma ehtimalınız da var. Tədbirli olun.

TƏRƏZİ - Hər mənada uğurlu gündür. Göy qübbəsi müdafiənizdə durduğu üçün ovqatınız xoş olacaq. Günün ikinci yarısında şəxsi büdcənizi artırmaq üçün kifayət qədər şans qazanacaqsınız.

ƏQRƏB - Ulduzların düzümü riskdən uzaq olmağı tövsiyə edir. Əks təqdirdə cəhdləriniz boşa çıxacaq. Nahar ərəfəsində isə perspektivli danışıqlarda iştirakınız gözlənilir. Pul barədə qənaətcil olun.

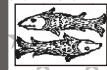
OXATAN - Fəaliyyətlə bağlı yeni gedişlər etmək üçün imkan qazanacaqsınız. Bu yönümdə müttəfiqlərinizin köməyindən maksimum yararlanmağa çalışın. Bu gün ziyarətə getmək, dua oxumaq sizə rahatlıq gətirəcək.

OĞLAQ - Bu təqvimin dini-mistik mahiyyətini anlamağa çalışın. Tanrıya zidd olan addımlardan yayının, müqəddəs ocaqlara gedin. Çalışın ki, dilinizdən yalnız xoş sözlər, dualar çıxsın.

SUTÖKƏN - Təxminən saat 13-ə qədər mübahisə və qalmağallar gözlənilməyindən özünüzdə qoruyun. Sonrakı müddətdə isə vəziyyət qismən sabitləşəcək. İşlə bağlı məsuliyyətinizi dərk edin.

BALIQLAR - İş yoldaşlarınızla, qonşu və qohumlarınızla mülayim davranın. Hətta təqsirkar qarşı tərəf olsa da, təmkin göstərib neytrallığınızı qorumağa çalışın. Müştərk fəaliyyətdən uzaq olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

"Qar adam" qatara 5 min avro luq ziyan vurdu

Almaniya da bir qatar maşinisti yoluna "qar adam" çıxdığı üçün fəvqəladə vəziyyətlər üçün istifadə etdiyi əyləci basıb. Bu barədə ölkədə nəşr olunan "Bild" qəzeti yazıb. İnsident ölkənin Meklenburq ərazisində, axşam saatlarında baş verib. "Qar adam"ın hündürlüyü 1,5 metr olub. Ona görə də maşinist yolunun üstündə dayanan qar adamı yox, qarın altında qalmış bir adam olduğunu düşünərək, qəfil əyləci basıb. Ümumilikdə qatarın əyləc sisteminə 5 min avro luq ziyan dəyib. Heç kimə xəter dəyməyib. Polis qar adamını qatar yolunun üstünə qoyan 3 nəfər şübhəli şəxsi axtarır. Amma onların şəxsiyyəti hələ müəyyənləşdirilməyib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.